

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh zákona o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2026/131>

Materiál v pripomienkovom konaní do 29.05.2026

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo hospodárstva SR na základe bodu B.2 uznesenia č. 357 zo 4. júla 2025.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh zákona transponuje Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (ďalej len „smernica“) ako nástroj na plnenie energetických a klimatických cieľov v energetickej efektívnosti. Návrh zákona zavádza princíp prvoradosti energetickej efektívnosti prierezo vo pre všetky stratégie a veľké investície, aktualizuje požiadavky energetického auditu a zavádza povinnosť inštalácie systémov energetického manažérstva ISO 50001 v podnikoch s veľkou spotrebou energie. Návrh zákona tiež aktualizuje garantovanú energetickú službu, stanovuje požiadavky na zníženie spotreby energie pre verejné subjekty a na obnovu verejných budov. V tepelnej energetike návrh zákona stanovuje požiadavky na komplexné posúdenie vykurovania a chladenia, na meranie a rozpočítavanie tepla, kontrakty v tepelnej energetike, a na stanovenie účinného systému CZT. Ďalej sa stanovujú požiadavky na URSO a vnútorný trh s energiou z pohľadu energetickej efektívnosti.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2027

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona transponuje Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (ďalej len „smernica“) ako nástroj na plnenie energetických a klimatických cieľov v energetickej efektívnosti. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu zákona ako celku

Navrhujeme zákon (najmä jeho článok I) stiahnuť z legislatívneho procesu a vrátiť predkladateľovi na dopracovanie. Predložený návrh zákona vykazuje viaceré zásadné systémové, legislatívno-technické a vecné nedostatky, ktoré neumožňujú jeho prijatie v predloženej podobe. Návrh zákona pôsobí prevažne ako rámcový transpozičný predpis bez dostatočného materiálneho rozpracovania jednotlivých mechanizmov energetickej efektívnosti, pričom významná časť budúcich práv a povinností má byť určovaná až vykonávacími predpismi, metodickými usmerneniami alebo budúcimi technickými pravidlami. Návrh zákona zároveň nevytvára dostatočne určitý, predvídateľný a systematicky vystavaný regulačný rámec, čo vyvoláva vážne pochybnosti z pohľadu požiadaviek kvalitnej normotvorby podľa zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I. Nadmerne blanketový charakter návrhu zákona a presúvanie materiálneho obsahu regulácie mimo zákona

Návrh zákona obsahuje rozsiahle množstvo všeobecných, neurčitých a blanketových ustanovení, pričom podstatná časť práv a povinností regulovaných subjektov je ponechaná vykonávacím právnym predpisom, metodickým usmerneniam ministerstva, metodickým tabuľkám, budúcim technickým pravidlám monitorovacích systémov alebo administratívnym procesom, ktorých obsah nie je v zákone dostatočne určený.

Takýto spôsob regulácie vytvára významný deficit právnej istoty, keďže adresáti právnych povinností nie sú schopní už pri prijatí zákona identifikovať rozsah svojich budúcich povinností, rozsah požadovaných údajov, rozsah reportovacích povinností, metodiku výpočtov ani praktické požiadavky, ktoré na nich budú v budúcnosti kladené. Návrh zákona tak miestami nepôsobí ako normatívny právny predpis obsahujúci konkrétne pravidlá správania, ale skôr ako rámcový administratívny dokument, ktorý vytvára základ pre následnú rozsiahlu podzákonnú reguláciu.

Takýto prístup je problematický aj z pohľadu § 4 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z. z., podľa ktorého vykonávacím právnym predpisom nemožno ukladať povinnosti nad rámec zákona ani upravovať spoločenské vzťahy v zákone neupravené.

II. Nedostatočné normatívne ukotvenie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti

Za jeden z najzásadnejších nedostatkov návrhu zákona považujeme spôsob implementácie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti („Energy Efficiency First“), ktorý predstavuje jeden zo základných princípov európskej energetickej politiky.

Napriek významu tohto princípu návrh zákona nevytvára jeho materiálny právny obsah, neurčuje spôsob jeho aplikácie, neurčuje záväzné rozhodovacie procesy, neurčuje povinnosť vyhodnocovania alternatív, neurčuje kritériá posudzovania ani právne následky jeho nerešpektovania.

Princíp je v zákone prakticky definovaný iba odkazom na externý právny predpis (nariadenie 2018/1999), pričom následne zákon už neobsahuje dostatočne konkrétne pravidlá jeho praktického uplatňovania. Zákon tak vytvára situáciu, v ktorej princíp formálne existuje, no absentuje jeho vykonateľný právny rámec.

Z logiky zákona pritom vyplýva, že princíp prvoradosti energetickej efektívnosti má byť uplatňovaný pri energetickom plánovaní, pri tvorbe verejných politík, pri investičnom rozhodovaní, pri rozvoji energetických systémov aj pri navrhovaní opatrení energetickej efektívnosti.

Napriek tomu zákon vôbec neurčuje, ako sa má tento princíp prakticky aplikovať, aké analýzy sa majú vykonávať, kto ich má vykonávať, aké alternatívy sa majú posudzovať ani podľa akých kritérií sa má rozhodovať. Praktická aplikácia princípu má byť pritom vo významnej miere ponechaná na metodické usmernenia ministerstva. Takýto prístup však považujeme za nedostatočný, keďže metodické usmernenie nemá všeobecne záväzný charakter a nemôže nahrádzať zákonnú úpravu jedného zo základných princípov energetickej politiky štátu.

Návrh zákona tým podľa nášho názoru implementuje princíp „Energy Efficiency First“ prevažne deklaratórnym spôsobom bez vytvorenia reálne vykonateľného mechanizmu jeho uplatňovania. Takýto prístup je problematický aj z hľadiska praktickej aplikácie práva, pretože orgány verejnej správy nebudú mať jasné pravidlá rozhodovania, investori nebudú vedieť predvídať regulačné požiadavky a vznikne priestor pre nejednotnú aplikačnú prax a rozdielny výklad.

Zákon zároveň nevytvára dostatočný vzťah medzi princípom prvoradosti energetickej efektívnosti a územným plánovaním, povolovacími procesmi, investičnými rozhodnutiami, energetickou infraštruktúrou, teplárenstvom, ani verejnými investíciami.

Výsledkom je, že jeden zo základných princípov európskej energetickej politiky je do vnútroštátneho právneho poriadku transponovaný prevažne deklaratórnym spôsobom bez dostatočného normatívneho obsahu a bez vytvorenia prakticky vykonateľného právneho rámca.

III. Nadmerná koncentrácia kompetencií na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Návrh zákona koncentruje plánovacie, metodické, monitorovacie, koordinačné, analytické aj interpretačné kompetencie prakticky výlučne do pôsobnosti ministerstva. V zákone absentuje nezávislá odborná platforma, konzultačný mechanizmus, participatívny model tvorby energetickej politiky, odborný poradný orgán, aj transparentný proces nastavovania strategických cieľov.

Takýto model nezodpovedá princípom participatívnej tvorby energetickej politiky ani governance princípom podľa nariadenia 2018/1999, ktoré sú založené na transparentnosti, participácii zainteresovaných strán, viacúrovňovom riadení a odbornej participácii verejnosti.

IV. Neprimerane široký a neurčitý monitorovací a dátový systém

Návrh zákona vytvára rozsiahly monitorovací, registračný a dátový systém zahŕňajúci široký okruh subjektov verejného aj súkromného sektora. Orgány verejnej správy, obce, banky a finančné inštitúcie, podnikateľské subjekty, energetické podniky, prevádzkovateľov sústav, spoločenstvá vlastníkov bytov, dátové centrá, energetických audítorov, ako aj ďalšie subjekty.

Rozsah požadovaných údajov a reportovacích povinností je formulovaný veľmi všeobecne a otvorene. Nie je zjorné, akým spôsobom budú jednotlivé databázy a registre vytvárané, kto bude zodpovedať za ich správu ani aké budú technické a finančné náklady ich prevádzky.

Zákon neurčuje dostatočne konkrétny rozsah údajov, neurčuje hranice spracovania údajov, neurčuje architektúru systému, neurčuje zodpovednostné vzťahy, neurčuje procesné garancie, ani neobsahuje dostatočné vyhodnotenie proporcionality takto rozsiahleho dátového režimu.

Návrh zákona zároveň neobsahuje dostatočné vyhodnotenie administratívnych dopadov, nákladov implementácie ani dopadov na podnikateľské prostredie a verejnú správu.

V. Absencia jasnej strategickej vízie štátu v oblasti energetickej efektívnosti

Zo zákona nie je zjorné, aké sú strategické priority štátu v oblasti energetickej efektívnosti, aké sektory majú byť prioritne transformované ani akým spôsobom má byť zabezpečená rovnováha medzi dekarbonizáciou, energetickou bezpečnosťou, konkurencieschopnosťou hospodárstva a sociálnymi dopadmi.

Návrh zákona preto vytvára dojem prevažne administratívno-transpozičného rámca bez jasného strategického smerovania štátu.

VI. Nedostatočné systémové ukotvenie energetických manažérov a osobitných režimov vo verejnej správe

Návrh zákona vytvára osobitnú kategóriu energetického manažéra vo verejnej správe, osobitné podporné energetické služby vo verejnej správe a ďalšie nové odborné mechanizmy bez dostatočného vysvetlenia ich systémovej funkcie, praktického významu a ekonomickej logiky.

Existuje preto riziko vytvorenia formálneho administratívneho systému bez jasného praktického prínosu pre dosahovanie energetických úspor.

VII. Významná právna neistota pri garantovaných energetických službách

Za osobitne problematickú považujeme právnu úpravu garantovaných energetických služieb vo verejnom sektore vo väzbe na metodiku posudzovania verejného dlhu a pravidiel rozpočtovej zodpovednosti.

Návrh zákona vytvára stav právnej neistoty, keď nesplnenie podmienok metodiky alebo nepožiadanie Ministerstva financií Slovenskej republiky o príslušný súhlas môže mať za následok neplatnosť zmluvy.

Takto nastavený režim vytvára významné právne a investičné riziká a môže v praxi viesť k obmedzeniu využívania garantovaných energetických služieb vo verejnom sektore.

VIII. Terminologická nekonzistentnosť a absencia normatívneho obsahu viacerých pojmov

Návrh zákona obsahuje viacero pojmov a právnych inštitútov, ktoré sa v zákone objavujú len jednorazovo, nie sú ďalej normatívne rozpracované alebo sa následne v texte zákona vôbec nepoužívajú.

Ide napríklad o pojmy „povinný subjekt“, „účinné individuálne vykurovanie a chladenie“ alebo „zmluva o nákupe tepla alebo chladu z obnoviteľných zdrojov“.

Takýto spôsob tvorby právnej úpravy znižuje vnútornú konzistentnosť zákona, komplikuje jeho výklad a vytvára právnu neistotu.

Takýto prístup je problematický aj z pohľadu požiadaviek zákona č. 400/2015 Z. z., podľa ktorého právny predpis musí byť terminologicky správny a jednotný, presný, všeobecne zrozumiteľný a musí obsahovať ustanovenia s normatívnym obsahom.

IX. Záver

Vzhľadom na uvedené zásadné systémové, legislatívne a aplikačné nedostatky považujeme návrh zákona v predloženej podobe za nedostatočne pripravený na prijatie.

Návrh zákona nevytvára dostatočne určitý a predvídateľný regulačný rámec, vo významnej miere presúva materiálny obsah regulácie mimo samotného zákona a nevytvára vykonateľný právny rámec princípu prvoradosti energetickej efektívnosti.

Z uvedených dôvodov navrhujeme návrh zákona stiahnuť z legislatívneho procesu, vykonať jeho zásadné koncepčné a legislatívne dopracovanie a následne ho opätovne predložiť do medzirezortného pripomienkového konania po vykonaní riadnej odbornej diskusie so zainteresovanými subjektmi.

2. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu zákona ako celku

Odporúčame doplniť nový paragraf, ktorého predmetom bude transpozícia článku 6 „Vzorová úloha budov verejných subjektov“ smernice 2023/1791 tak, aby obdobne ako v súčasnosti § 10 zákona 321/2014 stanovuje povinnosť a všetky príslušné náležitosti obnovy štátnych (po novom všetkých verejných) budov na úrovni aspoň 3 % ročne.

Odôvodnenie:

Návrh zákona nedisponuje paragrafom, ktorý by transponoval povinnosti a príslušné náležitosti článku 6 „Vzorová úloha budov verejných subjektov“ smernice 2023/1791.

3. Všeobecná zásadná pripomienka k reportovacím povinnostiam

Bankový sektor podporuje ciele zvyšovania energetickej efektívnosti a rozvoja financovania udržateľných investícií.

Zároveň však považujeme za potrebné, aby nové povinnosti bánk boli formulované presne, primerane a technicky vykonateľne, a aby boli v súlade s rámcom Čl. 30 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (ďalej len „EED“), ktorá nepredpokladá ukladanie detailných reportovacích povinností komerčným bankám vo vzťahu k jednotlivým klientom a úverovým vzťahom.

Z nášho pohľadu tak návrh zákona predstavuje transpozíciu smernice s prvkami gold-platingu, kde navrhované reportovacie povinnosti pre banky v takomto rozsahu nevyplývajú z EED, ale predstavujú nadstavbu národnej úpravy. Navrhovaný reporting je koncipovaný veľmi robustne, pričom rozsah poskytovaných údajov podľa nášho názoru ďaleko presahuje účel takto rozsiahleho zberu údajov. V tejto podobe ide podľa nášho názoru o neprimeranú a nedostatočne odôvodnenú administratívnu záťaž pre bankový sektor.

Za kľúčové považujeme najmä:

- taxatívne vymedzenie rozsahu reportovaných údajov,
- vylúčenie údajov identifikujúcich klientov a konkrétne úverové vzťahy, zosúladenie s bankovým tajomstvom a GDPR,
- jasnú definíciu úverového produktu energetickej efektívnosti,
- výslovné potvrdenie, že povinnosti podľa návrhu § 8 nepredstavujú povinnosť banky poskytnúť úver ani meniť interné kreditné a rizikové pravidlá,
- primerané prechodné obdobie,

- súlad s existujúcim ESG reportingom bánk podľa práva EÚ.

4. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu zákona ako celku – princíp „prvoradosti energetickej efektívnosti“

Princíp „prvoradosti energetickej efektívnosti“ (vyjadrený napr. v §2, §4, §24) je neprimeraný pre niektoré typy projektov a preto navrhujeme doplniť, že princíp prvoradosti energetickej efektívnosti sa neuplatňuje automaticky na investície do výroby elektriny, najmä na projekty zabezpečujúce bezpečnosť dodávok, stabilitu sústavy a flexibilitu (napr. VE a PVE, jadrové zdroje, BESS, CCGT), alebo sa uplatňuje primerane s prihliadnutím na ich systémový prínos, príspevok k optimálnemu energetickému mixu, príspevok k bezpečnosti dodávok a príspevok k minimalizácii celkových nákladov na systém.

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie umožňuje blokovať investície, ak sa formálne preukáže „lacnejšia úspora“ aj na strane odberu.

Obmedzenia:

- každý projekt musí dokazovať, že neexistuje lacnejšia úspora energie
- vzniká nová forma povoľovacieho/posudzovacieho procesu

Nereflektuje:

- kto posudzuje, v akej fáze projektu a parametre bezpečnosti dodávok
- potrebu flexibility (BESS, PVE)
- kapacitné mechanizmy
- zloženie energetického mixu v krajine
- skutočnosť, že menej energeticky efektívne riešenie môže byť výhodnejšie z pohľadu celkových nákladov na systém alebo z pohľadu strategickej nezávislosti.

Príklady: 1) technológia OCGT môže byť nákladovo efektívnym spôsobom na vyriešenie zdrojovej primeranosti, napriek tomu že môže byť považovaná za neefektívnu z pohľadu energetickej efektívnosti 2) technológia PVE môže mať vyššie energetické straty ako iné technológie skladovania energie. Napriek tomu môže byť technológia PVE vhodným doplnkom do energetického mixu vzhľadom na to, že touto technológiou sa nevytvárajú žiadne závislosti na krajiny mimo EÚ, keďže dodávateľský reťazec je rukách európskych firiem.

5. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu zákona ako celku – energetická efektívnosť železničnej energetickej siete

V návrhu zákona požadujeme zohľadniť nasledovné špecifiká železničnej energetickej siete a trakčnej sústavy.

K monitorovaciemu systému, reportingu a evidenčným povinnostiam

(Vzťahuje sa k častiam: „Monitorovací systém / reporting / údaje“, nové registre a databázy energetickej efektívnosti)

V prípade ŽSR ako MDS nemožno očakávať, že navrhované opatrenia prinesú zásadné nové úspory energie alebo významnú zmenu prevádzkového správania. ŽSR ako manažér železničnej infraštruktúry už dnes prirodzene optimalizuje spotrebu elektriny z ekonomických aj prevádzkových dôvodov. Vo viacerých oblastiach preto návrh zákona môže v praxi predstavovať najmä rozšírenie administratívnych, evidenčných a reportingových povinností bez primeraného praktického prínosu pre prevádzku železničnej infraštruktúry.

K postaveniu dodávateľa elektriny a prevádzkovateľa MDS

(Vzťahuje sa k častiam: „Dodávateľ ako povinný subjekt“, „Energetické služby / povinnosti energetických podnikov“, novela zákona o energetike)

Je potrebné poukázať na to, že návrh legislatívy aj naďalej vychádza primárne z modelu štandardného retailového trhu s elektrinou a dostatočne nezohľadňuje existenciu špecifických subjektov, akými je miestna distribučná sústava ŽSR. Návrh tak opakovanne predpokladá postavenie klasického retailového dodávateľa elektriny, pričom nezohľadňuje situácie, keď dodávateľ elektriny alebo prevádzkovateľ MDS zabezpečuje dodávku elektriny v rámci špecifickej infraštruktúry slúžiacej na zabezpečenie železničnej dopravy a výkonu činností vo verejnom záujme. Na čo ŽSR neustále poukazuje, bohužiaľ bez relevantnej odozvy.

K energetickým auditom a systémom energetického manažérstva
(Vzťahuje sa k časti: „Energetické audity a systémy energetického manažérstva“)

V prípade ŽSR ako prevádzkovateľ rozsiahlej železničnej infraštruktúry, už vykonáva opakované energetické audity a má zavedený systém energetického manažérstva podľa ISO 50001, nemožno však očakávať, že opakované energetické audity s novými povinnosťami, alebo zavádzanie ďalších formálnych systémov energetického manažérstva prinesú zásadné nové poznatky alebo významné dodatočné úspory energie. ŽSR už dnes z ekonomických a prevádzkových dôvodov prirodzene realizuje opatrenia smerujúce k efektívnemu využívaniu energie. Navrhovaná úprava tak môže v praxi predstavovať predovšetkým ďalšiu finančnú a administratívnu záťaž spojenú s auditmi, certifikáciami a reportingovými povinnosťami bez primeraného reálneho prínosu pre prevádzku železničnej infraštruktúry.

K flexibilitě, reakcii na strane dopytu a inteligentným meracím systémom
(Vzťahuje sa k častiam: „Princíp energy efficiency first“, „Novela zákona o energetike“, „Tarify / regulácia / flexibilita“)

Trakčný energetický systém svojím technickým a prevádzkovým charakterom neumožňuje uplatňovanie rovnakého režimu flexibility, optimalizácie spotreby alebo reakcie na strane dopytu ako v prípade štandardných retailových odberateľov elektriny, keďže spotreba trakčnej elektriny je priamo podmienená aktuálnou prevádzkou železničnej dopravy, bezpečnostnými požiadavkami a potrebou zabezpečenia plynulej a spoľahlivej prevádzky železničnej infraštruktúry.

K monitorovaciemu systému, reportingu a údajovým povinnostiam
(Vzťahuje sa k častiam: „Monitorovací systém / reporting / údaje“)

V súvislosti s navrhovaným monitorovacím systémom považujeme za potrebné upozorniť, že návrh zákona dostatočne nezohľadňuje špecifické postavenie subjektov prevádzkujúcich trakčné energetické systémy v prostredí železničnej infraštruktúry. V prípade trakčnej elektriny totiž nemožno bez ďalšieho aplikovať štandardný model vzťahu medzi dodávateľom elektriny a konečným odberateľom typický pre retailový trh s elektrinou.

Za problematické možno považovať najmä nejasnosti pri určovaní koncového odberateľa alebo konečného spotrebiteľa v prostredí trakčnej energetiky, kde dochádza k odberu elektriny prostredníctvom mobilných odberných miest kofajových vozidiel pohybujúcich sa naprieč viacerými distribučnými sústavami a rôznymi prevádzkovými režimami trakčnej sústavy (25kV AC, 3kV DC).

Návrh zákona zároveň môže viesť k duplicite reportingových a evidenčných povinností voči viacerým subjektom regulácie a verejnej správy, a to bez zrejmého dodatočného praktického prínosu pre efektívnejšie riadenie spotreby energie alebo prevádzku železničnej infraštruktúry. ŽSR už dnes disponuje detailnými údajmi o spotrebe elektriny a prirodzene realizuje optimalizačné opatrenia z ekonomických, technických a prevádzkových dôvodov.

Na základe vyššie uvedeného ŽSR navrhujú, aby návrh zákona a príslušné vykonávacie predpisy explicitne zohľadnili špecifické postavenie miestnej distribučnej sústavy ŽSR, prevádzkovanú v rámci železničnej infraštruktúry.

ŽSR zároveň žiadajú, aby bola miestna distribučná sústava ŽSR explicitne vyňatá z niektorých povinností, ktorých aplikácia je koncipovaná pre štandardný retailový trh s elektrinou a ktoré vzhľadom na technický a prevádzkový charakter železničnej infraštruktúry ŽSR neprinášajú primeraný praktický prínos. Ide najmä o povinnosti týkajúce sa rozšíreného reportingu, evidenčných a monitorovacích systémov, flexibility, reakcie na strane dopytu a súvisiacich administratívnych požiadaviek nad rámec existujúcich povinností.

Zároveň žiadame, aby právna úprava explicitne reflektovala, že miestna distribučná sústava ŽSR predstavuje špecifickú technickú infraštruktúru slúžiacu na zabezpečenie bezpečnej, spoľahlivej železničnej dopravy vo verejnom záujme, na ktorú nie je možné bez ďalšieho aplikovať všetky režimy štandardných retailových dodávateľov elektriny alebo bežných distribučných sústav.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., §5

Navrhujeme upraviť § 5 ods. 1 písm. f) nasledovne:

„f) cieľ úspor energie budov v rozsahu, ktorý zodpovedá každoročnej obnove aspoň 3% z celkovej podlahovej plochy vykurovaných a/alebo chladených budov, ktoré vlastní verejné subjekty.“

Odôvodnenie:

Návrh zákona v § 5 ods. 1 menuje zoznam jednotlivých cieľov energetickej efektívnosti, ale nešpecifikuje o aké konkrétne hodnoty sa v kontexte Slovenskej republiky jedná. V súlade s článkom 6 smernice 2023/1791 navrhujeme definovať cieľ obnovy aspoň na úrovni 3% z celkovej podlahovej plochy vykurovaných a/alebo chladených budov, ktoré vlastní verejné subjekty.

7. Zásadná pripomienka k čl. I., §7

Zavedenie zásobníka koordinačných opatrení navrhujeme upraviť tak, že sa vylúčia investičné projekty baseload výroby elektriny a poskytovania flexibility vo forme akumulácie z režimu koordinačných opatrení energetickej efektívnosti alebo zjednodušiť ich evidenciu bez potreby schvaľovania.

Odôvodnenie:

Tento systém zavádza povinnú koordináciu, prípravu metodických tabuliek a schvaľovanie Prevádzkovateľom monitorovacieho systému.

Obmedzenia:

- zavádza dodatočné administratívne schvaľovanie projektov
- spôsobuje oneskorenie realizácie investičných projektov
- zvyšuje náklady a regulačnú neistotu projektov

Nereflektuje:

- že ide o investičné projekty výroby elektriny, nie opatrenia energetickej efektívnosti
- potrebu rýchlej implementácie flexibilných zdrojov
- systémový prínos projektov (stabilita sústavy, bezpečnosť dodávok)

8. Zásadná pripomienka k čl. I., §7 odsek 3

V ustanovení navrhujeme explicitne uviesť, že údaje o financovaní opatrení energetickej efektívnosti sa pri projektoch financovaných výlučne zo súkromných zdrojov poskytujú len v agregovanom rozsahu a spôsobom, ktorý neumožňuje identifikáciu obchodných, finančných alebo investičných parametrov konkrétneho projektu, ak tieto údaje predstavujú obchodné tajomstvo alebo iné dôverné informácie.

Odôvodnenie:

Prevádzkovateľ monitorovacieho systému vstupuje do súkromných obchodných vzťahov medzi Gestorom a poskytovateľom financovania.

Riziko:

- zásah do citlivých finančných dát
- znižuje atraktivitu investícií

9. Pripomienka k čl. I., §8

Žiadame doplniť do § 8 explicitné ustanovenia o záručných nástrojoch a revolvingových mechanizmoch pre projekty energetickej efektívnosti realizované formou energetickej služby.

Navrhované znenie:

V § 8 sa za odsek 6 vkladá nový odsek 7, ktorý znie:

„(7) Koordinačný orgán v spolupráci s ministerstvom a gestorom opatrenia energetickej efektívnosti zabezpečuje vytvorenie a prevádzku

a) záručných nástrojov pre projekty energetickej efektívnosti realizované formou energetickej služby, najmä pre projekty v sektore verejných subjektov a malých a stredných podnikateľov,

b) revolvingových mechanizmov pre projekty energetickej efektívnosti, ktoré umožňujú opakované využívanie navrátených finančných prostriedkov na nové projekty energetickej efektívnosti.

Podrobnosti o záručných nástrojoch a revolvingových mechanizmoch ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo."

Doterajšie odseky 7 a 8 sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Čl. 30 ods. 7 smernice (EÚ) 2023/1791 (ďalej len „smernica EED“) ukladá členským štátom uplatňovať finančné nástroje vrátane záručných systémov a fondov pri podpore energetickej efektívnosti. Aktuálne znenie § 8 vymenúva iba generické zdroje financovania a neobsahuje konkrétne nástroje pre znižovanie kapitálových a transakčných nákladov pri menších projektoch, ktoré sú pre menšie verejné subjekty a pre malých a stredných podnikateľov v praxi prekážkou vstupu do GES.

10. Zásadná pripomienka k čl. I., §8

Navrhujeme doplniť do § 8 návrhu zákona explicitné ustanovenie, ktoré uzná modely dodávky energetických služieb s treťou stranou ako vlastníkom zariadenia a možnosť prenosu výhody nenávratnej štátnej pomoci od poskytovateľa (vrátane veľkého podniku) ku konečnému užívateľovi prostredníctvom zníženia ceny dodávky energie alebo zníženia poplatku za prenájom zariadenia, bez toho, aby táto pass-through diskvalifikovala poskytovateľa z oprávnenosti čerpania štátnej pomoci v rámci Všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách (GBER).

Navrhované znenie nového odseku v § 8:

„Za oprávnené spôsoby dodávky opatrení energetickej efektívnosti financovaných z verejných zdrojov sa pre účely tohto zákona považujú:

- (a) priame vlastníctvo zariadenia konečným užívateľom,
- (b) tretia strana ako vlastníkom zariadenia v rámci zmluvy o energetickej efektívnosti, zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor alebo zmluvy o nákupe tepla z obnoviteľných zdrojov podľa § 2 písm. al) zákona č. 657/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- (c) operatívny prenájom zariadenia kombinovaný s dodávkou tepla, chladu alebo elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie.

Poskytovateľ opatrenia energetickej efektívnosti môže preniesť výhodu nenávratnej štátnej pomoci na konečného užívateľa formou zníženia ceny dodávky energie alebo zníženia poplatku za prenájom zariadenia. Takéto prenesenie nevylučuje poskytovateľa z oprávnenosti čerpania štátnej pomoci v rámci nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 (GBER), za predpokladu, že sú splnené podmienky transparentnosti, kontroly a primeranosti podľa tohto nariadenia."

Odôvodnenie:

Skupiny prepojených podnikov, ktorých veľkosť presahuje hranice malého a stredného podniku podľa pravidiel štátnej pomoci EÚ, sú pri uplatňovaní nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2831 o de minimis pomoci výrazne obmedzené. Hoci veľké podniky nie sú formálne vylúčené z režimu de minimis, kumulatívny limit 300 000 EUR za tri fiškálne roky sa podľa nariadenia 2023/2831 sleduje na úrovni „jediného podniku“ vrátane všetkých prepojených spoločností v skupine. Pre veľké energetické skupiny so stovkami prepojených subjektov je tento limit v praxi nedostatočný na realizáciu kapitálovo intenzívnych projektov energetickej efektívnosti a obnoviteľnej energie. Pre poskytovateľov energetických služieb v takejto pozícii je GBER (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, nariadenie (EÚ) č. 651/2014 v platnom znení) jediným realisticky využiteľným režimom čerpania nenávratnej štátnej pomoci.

Bez výslovného uznania modelov dodávky s treťou stranou ako vlastníkom zariadenia a pass-through grantov v primárnej legislatíve hrozí, že vyhláška o financovaní opatrení EE zúži oprávnené spôsoby čerpania iba na priame vlastníctvo zariadenia konečným užívateľom.

Dôsledky:

- (a) Vylúčenie poskytovateľov energetických služieb so štatútom veľký podnik z účasti na čerpaní štátnej pomoci na opatrenia EE – pri tom, že tieto subjekty často disponujú najväčšími technickými a finančnými kapacitami na efektívnu realizáciu opatrení.
- (b) Núdza konečných užívateľov kupovať si zariadenia priamo namiesto využívania moderných modelov dodávky služby (Heat-as-a-Service, GES s prenájomom zariadenia, EPC s tretou stranou).
- (c) Zníženie agregátnej efektívnosti čerpania prostriedkov Plánu obnovy a Modernizačného fondu, pretože sa znemožní spoluúčasť veľkých podnikov ako agregátorov a realizátorov projektov.

Smernica (EÚ) 2023/1791 v čl. 8 a v čl. 30 výslovne podporuje rôzne modely dodávky energetických služieb, vrátane modelov s tretou stranou.

11. Zásadná pripomienka k k čl. I., §8

Pri navrhovanom § 8 považujeme za potrebné výslovne uviesť, že povinnosti bánk v oblasti podpory financovania energetickej efektívnosti nepredstavujú povinnosť banky poskytnúť úver, zmeniť úverové podmienky, upraviť interné rizikové modely alebo financovať projekt, ktorý nespĺňa interné pravidlá banky.

Banky musia aj naďalej postupovať v súlade s pravidlami obozretného podnikania podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „CRR“) a Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (ďalej len „CRD“), s Usmerneniami EBA z 29. mája 2020 č. EBA/GL/2020/06 k vzniku a monitorovaniu úveru (ďalej len „EBA/GL/2020/06“), ako aj s pravidlami riadenia rizík, zodpovedného úverovania, posudzovania bonity klienta a internými schvaľovacími procesmi. Zákon by preto mal výslovne potvrdiť, že nové povinnosti nemajú vplyv na autonómne kreditné rozhodovanie banky.

12. Zásadná pripomienka k k čl. I., §8 odsek 4

Navrhujeme úplne odstrániť povinnosť „propagovať zabezpečené a aj nezabezpečené úverové produkty zamerané na zlepšovanie energetickej efektívnosti“, nakoľko propagácia produktov by mala ostať čisto na základe rozhodnutia banky.

Samotné znenie Čl. 30 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (ďalej len „EED“) nehovorí o takýchto povinnostiach priamo pre banky, ale o povinnosti členských štátov prijať opatrenia na propagáciu úverových produktov na dosahovanie energetickej efektívnosti.

13. Zásadná pripomienka k k čl. I., §8 odsek 4 a 5

Návrh zákona by mal jasne definovať, ktoré bankové produkty majú byť predmetom reportingu alebo iných povinností podľa zákona. Bez takejto definície môže vzniknúť nejasnosť, či sa povinnosti majú týkať len špecializovaných produktov určených na financovanie energetickej efektívnosti, alebo aj bežných investičných, prevádzkových, hypotekárnych či firemných úverov, pri ktorých môže byť energetické opatrenie iba čiastkovým účelom.

Navrhujeme doplniť definíciu, podľa ktorej sa za úverový produkt energetickej efektívnosti považuje taký produkt, pri ktorom je účelom alebo podmienkou financovania preukázateľné dosiahnutie energetickej úspory, zlepšenie energetickej hospodárnosti, obnova budovy, využitie obnoviteľných zdrojov energie alebo realizácia iného opatrenia energetickej efektívnosti.

Zároveň navrhujeme, aby sa povinnosti nevzťahovali späť na existujúce všeobecné úverové produkty, pri ktorých banka pri poskytnutí úveru nemala povinnosť evidovať energetické parametre financovanej investície.

14. Zásadná pripomienka k k čl. I., §8 odsek 5

Vzhľadom na skutočnosť, že webové sídla s informáciami sú verejne dostupné, nesúhlasíme s touto povinnosťou ich zasielania. Navrhovaný odsek zároveň nešpecifikuje spôsob ani pravidelnosť zasielania takýchto informácií a ani

nepopisuje, či sa jedná výlučne o oficiálne webové sídla banky k úverovým produktom zameraným na energetickú efektívnosť alebo sa vzťahuje aj na webové sídla obchodníkov/tretie strany, ktorí odkazujú na produkty banky.

Zároveň je v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (ďalej len „EED“) povinnosťou štátu vyhodnocovať energetickú efektívnosť a tento odsek by prenášal túto povinnosť na banky.

Vzhľadom na to, že EED takúto povinnosť bankám ani finančným inštitúciám neukladá a nejedná sa o transpozíciu smernice, žiadame o vypustenie celého odseku 5 tohto ustanovenia.

15. Zásadná pripomienka k čl. I., §8 – vloženie nového odseku 9

Navrhujeme v §8 vloženie nového odseku v nasledovnom znení:

„(9) Gestor opatrenia energetickej efektívnosti a poskytovateľ financovania energetickej efektívnosti pre verejný sektor sú povinní nastaviť podmienky financovania opatrenia energetickej efektívnosti na obnovu verejných budov tak, aby sa pre ich realizáciu vyžadovalo doplnenie garantovanou energetickou službou pre verejný sektor podľa § 32.“.

Odôvodnenie:

Rešpektovanie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti pri obnove verejných budov znamená potrebu prednostného využitia garantovaných energetických služieb z dôvodu efektívnejšieho využitia verejných zdrojov, mobilizácie súkromného kapitálu s následkom v podobe pákového efektu a v neposlednom rade prostredníctvom zmeny správania sa vlastníka, či správcu verejnej budovy, ktoré je spojené s dosahovaním úspor v schéme garantovanej energetickej služby. Aj keď návrh zákona (čl. I) nemožno považovať za dostatočne kvalitnú transpozíciu smernice o energetickej efektívnosti, do zákona je vhodné implementovať aspoň túto základnú požiadavku vyplývajúcu z princípu prvoradosti energetickej efektívnosti.

16. Zásadná pripomienka k čl. I., §9 a 10

V ustanoveniach navrhujeme doplniť, že rozsah údajov požadovaných v rámci monitorovacieho systému musí byť primeraný účelu ich spracúvania, nesmie viesť k duplicitnému poskytovaniu údajov, ktoré už má verejná správa k dispozícii, a nesmie neprimerane zvyšovať administratívne a finančné zaťaženie povinných subjektov. Zákon zavádza rozsiahle povinnosti zberu, spracovania a poskytovania údajov bez preukázania, že prínosy systému prevyšujú náklady, ktoré vzniknú podnikateľským subjektom a verejnému sektoru. Existuje riziko, že náklady na systém presiahnu prínosy

17. Zásadná pripomienka k čl. I., §10

Navrhované znenie § 10 predpokladá, že banka bude poskytovateľom údajov do monitorovacieho systému a bude povinná poskytovať údaje „v požadovanom rozsahu a štruktúre“. Takto formulovaná povinnosť je podľa nášho názoru príliš všeobecná, vytvára právnu neistotu a zároveň presahuje rámec, ktorý pre finančný sektor predpokladá Čl. 30 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie) (ďalej len „EED“).

Navrhujeme preto, aby bol rozsah údajov, ktoré majú banky poskytovať, vymedzený taxatívne priamo v zákone alebo vo vykonávacom predpise. Banky by mali poskytovať len také údaje, ktoré sú nevyhnutné na plnenie účelu monitorovania energetickej efektívnosti a ktoré sú zároveň objektívne dostupné v ich interných systémoch.

Navrhovaný rozsah údajov je zadaný s obsahom výpočtov energetickej efektívnosti a rôznych vypočítaných ukazovateľov. Podľa nás ide o odborné postupy vypočítavania energetickej efektívnosti, ktoré by nemali byť v zodpovednosti bánk, t. j. inštitúcií, ktoré nemajú v tejto oblasti odbornú spôsobilosť. Banky a ostatné inštitúcie môže zbierať údaje, ktoré sú potrebné pre tieto výpočty a tieto údaje poskytovať v rámci zberu údajov, ale samotné výpočty a analýzy, ktoré tento zákon požaduje, by mali byť centralizované u prevádzkovateľa monitorovacieho systému, ktorý má byť spôsobilý výpočty a analýzy vykonávať.

Za primerané preto považujeme najmä poskytovanie agregovaných a anonymizovaných údajov, napríklad podľa typu produktu, objemu financovania, účelu financovania alebo kategórie podporených opatrení. Naopak, za

problematické považujeme poskytovanie údajov identifikujúcich konkrétneho klienta, konkrétnu úverovú zmluvu, obchodné podmienky banky alebo konkrétny úverový vzťah.

18. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10

V prípade bánk je potrebné osobitne zohľadniť režim bankového tajomstva podľa § 91 a nasledujúcich zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoB“), ochrany osobných údajov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) a ochrany obchodného tajomstva. Navrhovaná právna úprava by mala jednoznačne určiť, či sa majú poskytovať výlučne agregované údaje, alebo aj údaje, ktoré by mohli umožniť identifikáciu klienta alebo konkrétneho obchodného prípadu.

Žiadame preto doplniť výslovné ustanovenie, podľa ktorého banka poskytuje údaje podľa § 10 v rozsahu výslovne ustanovenom zákonom alebo vykonávacím predpisom; v tomto rozsahu sa poskytnutie údajov nepovažuje za porušenie bankového tajomstva podľa § 91 ZoB. Súčasne navrhujeme vylúčiť poskytovanie a zverejňovanie údajov v podobe, ktorá by umožňovala identifikovať klienta, konkrétny úverový vzťah, podmienky financovania alebo obchodnú stratégiu banky.

19. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10

Ak majú banky reportovať údaje súvisiace s energetickou efektívnosťou, je potrebné zabezpečiť ich prístup k relevantným verejným registrom a databázam, najmä k Informačnému systému energetickej certifikácie budov vedenému Ministerstvom dopravy SR (register energetických certifikátov budov), údajom o energetických parametroch nehnuteľností a iným údajom vedeným orgánmi verejnej moci.

Žiadame, aby zákon výslovne ustanovil bezodplatný prístup bánk k týmto údajom v strojovo čitateľnej forme prostredníctvom štandardizovaného rozhrania (API). Bez dostupnosti týchto údajov nebude pre banky možné zabezpečiť presný, konzistentný a primerane nákladový reporting a zároveň by sa preniesla povinnosť získavania týchto údajov neprimerane na klienta.

20. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10

Banky pôsobiace v SR už dnes podliehajú rozsiahlym reportovacím povinnostiam v oblasti udržateľnosti a financovania energetickej efektívnosti podľa práva EÚ, najmä podľa nariadenia (EÚ) 2020/852 („taxonómia“), smernice (EÚ) 2022/2464 („CSRD“), európskych štandardov ESRS (najmä „ESRS E1“ – zmena klímy), nariadenia (EÚ) 2021/2178 (delegovaný akt k taxonómii vrátane metodiky Green Asset Ratio) a nariadenia (EÚ) 2019/2088 („SFDR“).

Žiadame, aby definície, dátové polia a metodika reportovania podľa § 10 boli plne kompatibilné s týmito existujúcimi reportovacími rámcami a aby banka mohla využiť údaje už zbierané a vykazované podľa práva EÚ. Vytvorenie paralelného národného režimu s odlišnými definíciami a metrikami by viedlo k zbytočnej administratívnej záťaži, nekonzistentnosti reportovaných dát a možnému rozporu s harmonizovanými pravidlami EÚ.

21. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10 odsek 3

Povinnosť elektronického poskytovania údajov je možné splniť len vtedy, ak bude v dostatočnom predstihu známa finálna dátová štruktúra, metodika vyplňania, technický formát, rozhranie monitorovacieho systému a pravidiel validácie údajov.

Navrhujeme preto, aby bola účinnosť reportingových povinností bánk viazaná na zverejnenie finálnej technickej špecifikácie a metodiky, a to s minimálne dvanásťmesačným odstupom pred prvým termínom reportovania. Bez nej nie je možné pripraviť interné IT systémy, nastaviť zber údajov ani zabezpečiť zodpovednosť za kvalitu reportovaných dát.

22. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10 odsek 6

Keďže návrh zákona predpokladá účinnosť od 01. januára 2027, považujeme za potrebné doplniť prechodné ustanovenie, podľa ktorého sa prvá reportovacia povinnosť bánk bude vzťahovať až na údaje za kalendárny rok 2027, s termínom predloženia do 30. júna 2028.

Nie je primerané, aby banky reportovali údaje spätne za obdobia, v ktorých ešte nemali zákonnú povinnosť takéto údaje zbierať, evidovať a štruktúrované uchovávať. Zároveň bude potrebné zabezpečiť dostatočný čas na úpravu interných systémov, produktovej evidencie, dátových polí a reportingových procesov.

23. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10 odsek 7

Navrhujeme zvážiť predĺženie lehoty na najmenej 60 kalendárnych dní, prípadne 90 kalendárnych dní pri nových alebo mimoriadnych požiadavkách, ktoré si vyžadujú dodatočné spracovanie dát.

Prípadne ako alternatívu navrhujeme slovo „kalendárnych“ nahradiť slovom „pracovných“.

Odôvodnenie:

Navrhovaná povinnosť podľa § 10 ods. 7 poskytnúť údaje do 30 kalendárnych dní od doručenia žiadosti prevádzkovateľa monitorovacieho systému môže byť v praxi problematická, najmä ak by išlo o nové, historické alebo rozsiahle dátové požiadavky. Súčasne je potrebné jasne vymedziť vzťah medzi § 10 ods. 6 a § 10 ods. 7, aby ad hoc požiadavky podľa ods. 7 nemohli obísť ročnú periodicitu a štruktúru reportingu podľa § 10 ods. 6. Rovnako je potrebné jasne vymedziť, či žiadosť prevádzkovateľa monitorovacieho systému (návrh § 10 ods. 7) má predchádzať aj povinnosti poskytovateľa údajov každoročne do 30. júna zaslať prevádzkovateľovi monitorovacieho systému súbor údajov pre monitorovací systém za predchádzajúci kalendárny rok (návrh § 10 ods. 6).

Navrhujeme preto obmedziť ad hoc požiadavky len na odôvodnené prípady a primeraný rozsah údajov, ktoré sa nedajú získať z riadneho ročného reportingu.

Navrhovaná úprava nesmeruje k oslabeniu alebo oddaľovaniu plnenia zákonných povinností, ale k zabezpečeniu primeraného a objektívne realizovateľného časového rámca na ich riadne splnenie.

24. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10 odsek 18

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie považujeme v navrhovanom znení za neodôvodnené, neprimerane široké a neurčité. V danej súvislosti je nevyhnutné uviesť, žea použitie formulácie „najmä“ pri vymedzení osobných údajov zakladá neuzavretý rozsah spracúvaných údajov, čo považujeme za rozporné s požiadavkou právnej istoty, predvídateľnosti právnej normy, ako aj so zásadou minimalizácie údajov a zásadou obmedzenia účelu spracúvania osobných údajov podľa čl. 5 nariadenia GDPR.

25. Zásadná pripomienka k k čl. I., §10 – vloženie nového odseku 18

V § 10 navrhujeme doplniť nový odsek 18 v znení:

„(18) Prevádzkovateľ monitorovacieho systému a správca monitorovacieho systému nie sú oprávnení požadovať od poskytovateľa údajov referenčné údaje ani iné údaje, ktoré sú vedené v informačných systémoch verejnej správy a ku ktorým má prevádzkovateľ monitorovacieho systému alebo správca monitorovacieho systému prístup prostredníctvom informačných systémov verejnej správy.“
Ostatné odseky sa primerane prečíslujú.

Odôvodnenie:

Navrhujeme zakotvenie princípu „jedenkrát a dosť“ priamo do návrhu zákona, v zmysle ktorého nemožno od povinných subjektov požadovať predloženie údajov, ktoré sú orgány verejnej správy oprávnené získať priamo z iných registrov alebo evidencií vedených v rámci informačných systémov verejnej správy. Opakované predkladanie údajov, ku ktorým majú prevádzkovateľ a správca monitorovacieho systému prístup, predstavuje neopodstatnenú a neprimeranú administratívnu záťaž pre dotknuté subjekty.

26. Zásadná pripomienka k čl. I., §11

Navrhujeme preformulovať § 11 ods. 3 tak, aby explicitne vymedzoval, ktoré konkrétne kategórie registrov a databáz sa nebudú sprístupňovať a zverejňovať. Súčasné znenie totiž do výnimiek sprístupňovania a zverejňovania zahŕňa aj databázu verejných budov podľa § 36.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie je v rozpore s článkom 6 ods. 5 smernice 2023/1791, ktorý vyžaduje zverejňovanie a sprístupnenie zoznamu verejných budov verejnosti. Zároveň je v rozpore aj s § 39 ods. 3 písm. r) návrhu zákona, ktorý ukladá povinnosť zverejňovať databázu verejných budov podľa § 36.

27. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 až 21

Navrhovaná právna úprava v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy osôb pôsobiach v energetickej efektívnosti si vyžaduje zásadnú úpravu tak, aby zodpovedala reálnym potrebám trhu práce a zabezpečila dostatočné personálne kapacity pre plnenie cieľov energetickej efektívnosti Slovenskej republiky a Európskej únie.

Odôvodnenie:

Súčasný model, založený prakticky výlučne na zabezpečovaní odbornej prípravy a skúšok poverenou organizáciou, ktorou je Slovenská inovačná a energetická agentúra, sa v praxi dlhodobo ukazuje ako kapacitne nepostačujúci. Už pri súčasnom rozsahu povinností dochádza len k minimálnemu počtu školení a skúšok energetických audítorov, spravidla v rozsahu termínu školenia a združeného termínu skúšok jedenkrát ročne a v počte do 15 až 19 úspešných absolventov ročne v ostatných rokoch. Tento stav je spôsobený najmä obmedzenými personálnymi a finančnými kapacitami poverenej organizácie.

Navrhovaný zákon zároveň výrazne rozširuje požiadavky na energetickú efektívnosť, energetické audity, implementáciu opatrení energetickej efektívnosti, energetický manažment a plnenie nových cieľov vyplývajúcich zo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 o energetickej efektívnosti.

V dôsledku toho dôjde v najbližších rokoch k výraznému rastu dopytu po odborne spôsobilých osobách, najmä energetických audítoroch, energetických manažéroch, špecialistoch energetickej efektívnosti a odborníkoch na energetický manažment. Zachovanie monopolného alebo dominantného postavenia jednej poverenej organizácie pri zabezpečovaní odbornej prípravy preto predstavuje významné riziko pre schopnosť štátu zabezpečiť dostatočný počet kvalifikovaných odborníkov.

Osobitne je potrebné zohľadniť požiadavku na zabezpečenie energetického manažmentu vo verejnom sektore. Návrh zákona rozširuje povinnosti subjektov verejnej správy v oblasti monitorovania spotreby energie, riadenia energetickej hospodárnosti, plánovania opatrení energetickej efektívnosti a plnenia cieľov energetickej efektívnosti. V praxi to znamená potrebu zabezpečiť dostatočný počet odborne pripravených energetických manažérov pre obce, mestá, vyššie územné celky, štátne organizácie a ďalšie subjekty verejnej správy.

Energetický manažér pritom predstavuje nižší stupeň odbornej spôsobilosti oproti energetickému audítorovi, avšak ide o profesiu, ktorá bude z hľadiska praktického výkonu zákona potrebná v podstatne väčšom rozsahu. Energetický manažér zabezpečuje najmä priebežné riadenie energetickej efektívnosti, monitorovanie spotreby energie, vyhodnocovanie prevádzkových údajov, prípravu opatrení energetickej efektívnosti a podkladov pre energetické audity. Potreba energetických manažérov bude preto v najbližšom období násobne vyššia ako potreba samotných energetických audítorov.

Ak by systém odbornej prípravy a skúšok zostal výlučne alebo dominantne naviazaný na kapacity Slovenská inovačná a energetická agentúra, nebolo by objektívne možné zabezpečiť dostatočný počet energetických manažérov ani energetických audítorov pre potreby verejnej správy a trhu práce. Už v súčasnosti je systém kapacitne poddimenzovaný aj pre existujúci rozsah odborného vzdelávania, pričom nový zákon vytvára výrazne vyšší dopyt po odborných kapacitách v celom sektore energetickej efektívnosti.

Z uvedeného dôvodu je potrebné vytvoriť otvorený a funkčný systém vzdelávania založený na účasti certifikovaných vzdelávacích subjektov, vysokých škôl, profesijných organizácií a odborných inštitúcií, ktoré budú schopné flexibilne reagovať na potreby trhu práce a zabezpečovať potrebnú úroveň systému kvality vzdelávania ako aj primeranú dostupnosť odbornej prípravy na celom území Slovenskej republiky.

Vhodný rámec na nastavenie podmienok kvality vzdelávania poskytuje nová legislatíva v oblasti vzdelávania dospelých v kontexte celoživotného vzdelávania, účinná od 1. januára 2026, ktorá reflektuje aktuálne európske

trendy a potreby modernej spoločnosti v oblasti rozvoja kompetencií a celoživotného vzdelávania pracovnej sily s prihliadnutím na inovácie a zrýchľujúce sa tempo technologických zmien.

Za vhodné, a do budúcnosti nevyhnutné pre zabezpečenie konkurencieschopnosti Slovenska, možno považovať prepojenie celého ekosystému vzdelávania a odbornej prípravy s oblasťou výskumu a vývoja v energetickej efektívnosti. Takéto prepojenie podporuje kontinuálny technologický pokrok, zvyšovanie úrovne dosahovanej energetickej efektívnosti a zároveň prispieva k plneniu klimatických cieľov a udržateľnému rozvoju ekonomiky.

Pritom je vhodné zachovať kompetencie poverenej organizácie v oblasti metodického riadenia, odbornej koordinácie, výkonu dohľadu nad kvalitou vzdelávania, vedenia registrov a zabezpečenia jednotných odborných štandardov. Samotný výkon vzdelávania a odbornej prípravy však musí byť liberalizovaný a otvorený viacerým subjektom spĺňajúcim zákonom ustanovené odborné podmienky.

Takto nastavený systém:

- * zvýši dostupnosť odborného vzdelávania,
- * odstráni kapacitné obmedzenia existujúceho systému,
- * umožní pružnejšiu reakciu na potreby hospodárstva a verejnej správy,
- * podporí konkurenciu a kvalitu vzdelávania,
- * zabezpečí dostatočný počet energetických manažérov a energetických audítorov,
- * zníži administratívne a personálne zaťaženie poverenej organizácie,
- * poskytne širšiu osvetu a propagáciu energetickej efektívnosti
- * a prispeje k efektívnejšej implementácii požiadaviek smernice EÚ o energetickej efektívnosti.

Navrhovaná úprava je preto nevyhnutná z pohľadu zabezpečenia reálnej vykonateľnosti zákona v praxi, ako aj z pohľadu zabezpečenia dostatočných odborných kapacít pre plnenie klimatických a energetických cieľov Slovenskej republiky.

28. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 odsek 2

V odseku (2) písm. d) žiadame doplniť využitie nového štatútu mikroosvedčenia ako verejnej listiny dokladajúcej vzdelávacie výstupy podľa §8 Zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých a doplniť prepojenie uvedených pojmov na príslušnú právnu úpravu tohto zákona.

Navrhované znenie:

d) vytvorenie a sprístupnenie vhodných vzdelávacích programovxx a odbornej prípravy, vrátane vzdelávacích programov vedúcich k získaniu mikroosvedčeníxx na výkon profesií v energetickej efektívnosti a profesií súvisiacich s energetickou efektívnosťou,

Poznámky:

xx §2 písmeno m) Zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých

xx §8 Zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých

Odôvodnenie:

Cieľom navrhovanej úpravy v písmene d) je zosúladiť legislatívu v oblasti energetickej efektívnosti s modernými trendmi v celoživotnom vzdelávaní a s novou právnou úpravou reprezentovanou zákonom č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých.

Pôvodné znenie reflektovalo len všeobecné programy odbornej prípravy. Nové znenie explicitne zavádza inštitút vzdelávacích programov vedúcich k získaniu mikroosvedčenia. Mikroosvedčenia predstavujú flexibilný, cielený a rýchly spôsob nadobúdania špecifických zručností, ktoré okamžite reagujú na dynamické potreby trhu práce v oblasti energetiky a zelených transformácií. Tento krok je plne v súlade s odporúčaniami Rady Európskej únie k európskemu prístupu k mikroosvedčeniam pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť.

Zároveň sa spresňuje okruh subjektov, ktoré môžu tieto programy poskytovať. Umožnenie výkonu tejto činnosti len certifikovaným inštitúciami, ktoré spĺňajú podmienky § 16 zákona č. 292/2024 Z. z., garantuje vysokú kvalitu

poskytovaného vzdelávania, transparentnosť a jednotné štandardy kontrolované štátom. Tým sa predídne pôsobeniu nekvalifikovaných subjektov na trhu vzdelávania v strategickom sektore energetiky.

Prepojenie prostredníctvom odkazov pod čiarou na konkrétne ustanovenia zákona o vzdelávaní dospelých (definícia mikroosvedčenia a systém overovania) zabezpečuje vnútornú konzistentnosť a previazanosť právneho poriadku Slovenskej republiky, odstraňuje duplicitu a zvyšuje právnu istotu pre vzdelávacie inštitúcie aj samotných účastníkov vzdelávania.

29. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 odsek 3

Žiadame upraviť a doplniť odsek 3 o ďalšie úlohy a kompetencie Aliancie sektorových rád, ktorá je nositeľom mandátu na overovanie a kontrolu kvality pri vzdelávacích programoch podľa Zákona č. 292/2024 Z. z o vzdelávaní dospelých.

Navrhované znenie:

(3) Aliancia sektorových rád

- a) vypracúva raz za štyri roky analýzu potrieb vzdelávania v energetickej efektívnosti v rozsahu podľa odseku 6 a zasiela ju ministerstvu,
- b) vypracúva analýzu potrieb trhu práce v energetickej efektívnosti,
- c) vytvára, sprístupňuje a aktualizuje požadovaný obsah a rozsah vzdelávacieho programu vedúceho k získaniu mikroosvedčenia na výkon profesií v energetickej efektívnosti a oblastiach súvisiacich s energetickou efektívnosťou,
- d) posudzuje kvalitu vzdelávania a odborný súlad vzdelávacích programov v energetickej efektívnosti s požiadavkami trhu,
- e) kontroluje dodržiavanie podmienok kvality vzdelávania v energetickej efektívnosti vzdelávacou inštitúciou podľa odseku 5 v súlade s osobitným predpisom^{xx},
- f) pred zapísaním certifikovanej vzdelávacej inštitúcie do registra vzdelávacích inštitúcií, ktoré môžu poskytovať vzdelávanie vedúce k získaniu mikroosvedčenia na výkon profesií v energetickej efektívnosti a v oblastiach súvisiacich s energetickou efektívnosťou, preverí a posúdi spôsobilosť tejto vzdelávacej inštitúcie na poskytovanie vzdelávania v energetickej efektívnosti.

Poznámka:

^{xx} § 29 až § 32 Zákona č. 292/2024 Z. z o vzdelávaní dospelých.

Odôvodnenie:

Navrhovaná zmena podstatným spôsobom využíva existujúci systém a kompetencie Aliancie sektorových rád aj pre oblasť energetickej efektívnosti. Aliancia v rámci svojej činnosti sa z úlohy čisto analytickej roviny (písmená a, b) posúva do žiadanej roviny aktívneho riadenia kvality, koordinácie a kontroly vzdelávacieho procesu (písmená c až f).

- K písmenu c): Zakotvuje sa kompetencia aliancie definovať, sprístupňovať a aktualizovať jednotný obsah a rozsah vzdelávacích programov pre mikroosvedčenia. Tým sa zabezpečí, že vzdelávanie bude flexibilne reagovať na aktuálne technologické trendy a potreby zamestnávateľov, pričom sa zachová jednotný štandard v rámci celej SR.

- K písmenám d) a e): Aliancia sektorových rád má už v zmysle zákona o vzdelávaní dospelých udelený mandát na posudzovanie kvality, odborného súladu a kontrolu dodržiavania podmienok systému kvality zo strany vzdelávacích inštitúcií. Je preto žiaduce využiť už existujúci osobitný predpis (zákon o vzdelávaní dospelých) a systém, ktorý je nastavený tak, aby garantoval, že procesy kontroly kvality budú prebiehať transparentne, systematicky a podľa jednotných celoštátnych pravidiel.

- K písmenu f): Zavádza sa kľúčový preventívny mechanizmus. Aliancia získava oprávnenie ešte pred samotným zápisom inštitúcie do príslušného registra preveriť a posúdiť materiálnu, personálnu a technickú pripravenosť záujemcu o poskytovanie vzdelávania. Týmto krokom sa efektívne predchádza schvaľovaniu subjektov, ktoré nespĺňajú prísne nároky na moderné vzdelávanie v oblasti energetiky.

Celkovým prínosom navrhovanej úpravy je vytvorenie uceleného a transparentného systému garantovania kvality. Aliancia sektorových rád ako garant prepojenia trhu práce a vzdelávania sa stáva kľúčovým prvkom, ktorý zabezpečí, že absolventi programov s mikroosvedčením budú disponovať reálnymi a vysokokvalitnými zručnosťami požadovanými praxou.

30. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 odsek 4, písmeno e)

Žiadame upraviť a doplniť odsek 4, písm. e) o prvok súčinnosti so subjektmi, ktorými sú v zmysle § 14, odsek 1 písm. b) ministerstvo školstva (ďalej v texte v tejto slovnej formulácii), Aliancia sektorových rád a Štátny inštitút odborného vzdelávania.

Navrhované znenie:

e) posudzuje v súčinnosti s ministerstvom školstva, Alianciou sektorových rád a Štátnym inštitútom odborného vzdelávania, či odborná príprava a skúška odbornej spôsobilosti v jej pôsobnosti zabezpečujú potrebnú úroveň kompetencií a rovnaký prístup ku všetkým osobám v súlade so zásadou nediskriminácie, a to najmä pre odborne spôsobilé osoby v energetickej efektívnosti.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa zmeniť mechanizmus kontroly kvality. Doterajší stav, kedy poverená organizácia posudzovala úroveň kompetencií vo vlastnej pôsobnosti (autoevalúácia), sa nahrádza povinnou súčinnosťou s Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Alianciou sektorových rád a Štátnym inštitútom odborného vzdelávania (ŠIOV). Práve z dôvodu, že pre zvládnutie potrebných vysokých počtov preškoľovaných osôb sa do systému zapája sieť nových vzdelávacích inštitúcií, je nevyhnutné, aby na kvalitu a nediskriminačný prístup dohliadali tieto kľúčové národné autority spoločne. Tým sa garantuje transparentnosť, objektivita a jednotný celoštátny štandard kvality absolventov naprieč celým otvoreným trhom.

31. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 – vloženie nového odseku

Navrhujeme doplniť nový odsek, pred aktuálny odsek 5, čím dochádza k zmene odseku 5 na odsek číslo 6. Nový odsek 5 špecifikuje postavenie a úlohu certifikovanej vzdelávacej inštitúcie, poskytujúcej vzdelávanie v energetickej efektívnosti podľa legislatívne zadefinovaného a platného systému vzdelávania a prepája vzdelávanie priamo s vývojom a výskumom. To zvyšuje priamo úmerne potrebnú kvalitu vzdelávania v technologicky komplexnej a rýchlo napredujúcej oblasti energetickej efektívnosti.

Navrhované znenie:

(5) Certifikovaná vzdelávacia inštitúcia zapísaná v registri inštitúcií poskytujúcich vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia na výkon profesií v energetickej efektívnosti a oblastiach súvisiacich s energetickou efektívnosťou a spôsobilá na vykonávanie výskumu a vývoja podľa osobitného predpisu, na základe splnenia podmienok kvality vzdelávania a odborného súladu vzdelávacích programov v energetickej efektívnosti s požiadavkami trhu:

- a) vykonáva vzdelávanie a aktualizáciu odbornú prípravu v energetickej efektívnosti a v oblastiach súvisiacich s energetickou efektívnosťou,
- b) zabezpečuje dodržiavanie podmienok kvality vzdelávania podľa osobitného predpisu.

Odôvodnenie:

Doplnenie nového odseku 5 priamo reaguje na strategickú potrebu flexibilného a kapacitne udržateľného systému vzdelávania v oblasti energetickej efektívnosti. Slovenská republika čelí v najbližšom období povinnosti zabezpečiť kvalifikovaný personál pre masívnu vlnu obnovy budov, modernizácie priemyslu a implementácie energetických opatrení vyplývajúcich z revidovanej európskej legislatívy.

Z hľadiska trhu práce vzniká akútna potreba nielen vyškoliť veľký objem nových odborníkov, ale súbežne zabezpečovať aj pravidelné, cyklické aktualizácie vzdelávania pre tisíce osôb už pôsobiace v praxi. Táto logistická a kapacitná záťaž je pre jedinú štátnu inštitúciu v doterajšom nastavení systému personálne a technicky nezvládnuteľná. Ak by štát neumožnil zapojenie externých vzdelávacích kapacít, hrozilo by zablokovanie trhu z dôvodu nedostatku certifikovaných expertov a následné ohrozenie čerpania prostriedkov z fondov EÚ a Plánu obnovy a odolnosti.

Z dôvodu rýchleho vývoja technológií a účelu navrhovania inovatívnych energetických riešení, ktorých cieľom je neustále zvyšovanie energetickej efektívnosti a hospodárnosti v oblasti spotreby energií je dôležité, aby sa vzdelávacia inštitúcia podieľala aj na úlohách výskumu a vývoja v oblasti energetickej efektívnosti. Tým sa zabezpečí kontinuálne úsilie o zvyšovanie kvality vzdelávania a rozvoja energetickej efektívnosti vďaka prepojeniu úlohy vzdelávania, vývoja a základného alebo aplikovaného výskumu.

Zavedenie odseku 5 preto jasne definuje postavenie certifikovaných vzdelávacích inštitúcií ako kľúčových partnerov štátu pri plnení týchto cieľov:

- K písmenu a): Explicitne sa zakotvuje oprávnenie týchto inštitúcií reálne vykonávať vzdelávanie v energetickej efektívnosti prostredníctvom programov vedúcich k získaniu mikroosvedčení. Decentralizácia vzdelávania do regiónov prostredníctvom siete certifikovaných škôl a inštitúcií odstráni kapacitný deficit, výrazne skráti čakacie doby na školenia a umožní flexibilne reagovať na lokálny dopyt trhu práce.
- K písmenu b): Otvorenie trhu a navýšenie kapacít nesmie ísť na úkor kvality vzdelávania. Z tohto dôvodu sa inštitúciám ukladá striktná povinnosť dodržiavať podmienky kvality podľa nového národného štandardu, ktorým je zákon č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých.

Navrhovaná úprava tak vytvára bezpečný, legislatívne vyvážený rámec, kde je na jednej strane zabezpečená potrebná masívna kapacita vzdelávacieho trhu, no na druhej strane je garantovaná jednotná vysoká úroveň absolventov prostredníctvom prepojenia na národný systém certifikácie a kontrolné mechanizmy Aliancie sektorových rád.

32. Zásadná pripomienka k čl. I., §14 – vloženie nového odseku

Žiadame doplniť odsek s novým číslom 6 (aktuálne odsek číslo 5), písm. a) z dôvodu aplikovania nového inštitútu vzdelávacích programov vedúcich k získaniu mikroosvedčenia pri vzdelávaní v energetickej efektívnosti

Navrhované znenie:

- a) posúdenie, či vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia v zmysle príslušnej legislatívy zabezpečujú potrebnú úroveň kompetencií a rovnaký prístup ku všetkým osobám v súlade so zásadou nediskriminácie, a to najmä pre odborne spôsobilé osoby energetickej efektívnosti,

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava písmena a) precizuje a aktualizuje obsahovú náplň Analýzy potrieb vzdelávania v energetickej efektívnosti. Vzhľadom na akútnu potrebu preškoliť veľké množstvo nových pracovníkov a zabezpečiť kontinuálne aktualizácie kurzy pre existujúcich odborníkov, doterajší rigidný model hodnotenia založený výhradne na „akreditovaných vzdelávacích programoch“ už nezodpovedá dynamickým potrebám trhu práce.

Hlavným prínosom zmeny je presun zamerania analýzy na vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia. Mikroosvedčenia predstavujú flexibilný nástroj, ktorý umožňuje rýchlo a adresne reagovať na kapacitný deficit odborníkov v regiónoch.

33. Zásadná pripomienka k čl. I., §16 odsek 2, písmeno a)

Žiadame doplniť odsek 2, písm. a) v zmysle dôležitosti aplikovania nového inštitútu vzdelávacích programov vedúcich k získaniu mikroosvedčenia pri vzdelávaní v energetickej efektívnosti.

Navrhované znenie:

- a) po absolvovaní odbornej prípravy v ustanovenom rozsahu a spôsobe podľa § 45 ods. 1 písm. m) alebo po preukázaní odbornej prípravy mikroosvedčením a ...

Odôvodnenie:

Definícia mikroosvedčenia podľa §8, ods. 1 Zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých stanovuje okrem iného, že mikroosvedčením je doklad o vzdelávacích výstupoch, ktoré fyzická osoba získala na základe absolvovania vzdelávacieho programu podľa odseku 2. Mikroosvedčenie je možné využívať samostatne alebo v kombinácii s inými osvedčeniami. Mikroosvedčenie môže vzdelávacia inštitúcia uznať ako časť štúdia v rámci formálneho vzdelávania, ktoré poskytuje. Mikroosvedčením získaným absolvovaním vzdelávania, ktoré spĺňa podmienky uvedené v kvalifikačnom štandarde, sa získava profesijná kvalifikácia. Mikroosvedčenie je verejná listina.

Navrhovaná úprava v písmene a) precizuje podmienky na vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti poverenou organizáciou, a to zavedením explicitného uznávania mikroosvedčenia ako legitímneho dokladu o absolvovaní odbornej prípravy.

Vzhľadom na strategickú potrebu v krátkom čase preškoliť a kontinuálne aktualizácie vzdelávať veľké množstvo pracovníkov v oblasti energetickej efektívnosti bolo nevyhnutné decentralizovať vzdelávací trh a zapojiť doň sieť certifikovaných inštitúcií. Navrhovaná zmena predstavuje kľúčový procesno-právny mostík medzi týmto novým pluralitným trhom vzdelávania a štátnou autoritou (poverenou organizáciou).

34. Zásadná pripomienka k čl. I., §20 odsek 1

§ 20 ods. 1 navrhujeme nahradiť nasledovným znením:

„(1) Činnosť energetickeho audítora možno vykonávať ako

- a) podnikanie podľa osobitného predpisu⁵²⁾,
- b) ako zamestnanec fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorá vykonáva činnosť energetickeho audítora ako podnikanie podľa osobitného predpisu⁵²⁾ alebo
- c) ako zamestnanec v podniku.“

Odôvodnenie:

Považujeme za nevyhnutné zachovať možnosť, aby energetický audit mohla vykonávať aj odborne spôsobilá osoba, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu k podniku povinnému zabezpečiť vykonanie energetickeho auditu. Platný a účinný zákon č. 321/2014 Z. z. takúto možnosť v súčasnosti explicitne umožňuje prostredníctvom § 13 ods. 2, podľa ktorého môže energetický audit pre veľký podnik vykonať aj jeho odborne spôsobilý zamestnanec bez splnenia podmienky výkonu činnosti formou podnikania podľa osobitného predpisu. Predložený návrh zákona túto možnosť vypúšťa a navrhované znenie § 20 ods. 1 by v praxi znamenalo, že ani odborne spôsobilý zamestnanec podniku by nemohol vykonávať energetický audit pre potreby svojho zamestnávateľa, pokiaľ by činnosť energetickeho audítora nevykonával formou podnikania podľa osobitného predpisu alebo prostredníctvom subjektu disponujúceho príslušným oprávnením. Takto nastavená právna úprava v aplikačnej praxi jednoznačne povedie k neprimeranému zvýšeniu administratívnej a finančnej záťaže podnikov, ktoré budú nútené zabezpečovať energetické audity externe, a to aj v prípadoch, keď disponujú vlastnými odborne spôsobilými zamestnancami spĺňajúcimi všetky odborné predpoklady na výkon tejto činnosti. Navrhované doplnenie preto sleduje zachovanie existujúceho funkčného režimu a právnej istoty pre podniky, ktoré majú odborne spôsobilé osoby v pracovnoprávnom vzťahu a vedia zabezpečiť výkon energetických auditov interne.

35. Zásadná pripomienka k čl. I., §24

Princíp „prvoradosti energetickej efektívnosti“ navrhujeme spresniť tak, že uplatňovanie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti pri dôležitých investíciách podľa § 24 má analytický a plánovací charakter a nezakladá samostatnú povolenú podmienku ani dôvod na zamietnutie alebo pozastavenie investičného projektu. Aktuálne znenie umožňuje blokovat investície, ak sa formálne preukáže „lacnejšia úspora“ aj na strane odberu.

Obmedzenia:

- bankovateľnosť
- regulačná neistota
- zásah do investičného rozhodovania
- predĺženie realizácie investícií

36. Zásadná pripomienka k čl. I., §24

Navrhujeme:

(a) znížiť prahové hodnoty pre povinné uplatňovanie princípu prvoradosti EE v § 24 ods. 1 z hodnoty 100 000 000 EUR (oblasť energetických systémov a iné odvetvia) na hodnotu 5 000 000 EUR a z hodnoty 175 000 000 EUR (projekty dopravnej infraštruktúry) na hodnotu 10 000 000 EUR;

(b) doplniť do § 24 nové ustanovenia o procesnej záväznosti princípu prostredníctvom dokumentovanej nákladovo-prínosovej analýzy (CBA) a o možnosti právneho preskúmania rozhodnutí, ktoré princíp nedodržia.

Navrhované znenie doplnenia § 24 návrhu zákona:

„Pri investíciách a verejných obstarávaníach podľa odseku 1 s hodnotou nad 5 000 000 EUR (alebo 10 000 000 EUR pri projektoch dopravnej infraštruktúry) je obstarávateľ alebo investor povinný vykonať a zverejniť nákladovo-prínosovú analýzu, ktorá porovnáva navrhovanú investíciu s alternatívami:

- (a) energetickej efektívnosti vrátane garantovaných energetických služieb,
- (b) dopytovej flexibility a riadenia dopytu,
- (c) systémovej integrácie s obnoviteľnými zdrojmi energie a batériovými úložiskami.

Výsledok analýzy sa zverejňuje vo Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie a je súčasťou súťažných podkladov, ak ide o verejné obstarávanie. Nezohľadnenie výsledkov analýzy pri stanovení opisu predmetu zákazky alebo pri výbere víťazného uchádzača predstavuje rozpor s princípmi verejného obstarávania a je oprávneným dôvodom na podanie námietok podľa § 170 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní.“

Odôvodnenie:

Návrh § 24 ods. 1 stanovuje prahové hodnoty pre povinné uplatňovanie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti pri investíciách v oblasti energetických systémov a v iných odvetviach na úrovni 100 000 000 EUR, a pri projektoch dopravnej infraštruktúry na úrovni 175 000 000 EUR.

Pri týchto prahových hodnotách princíp prvoradosti EE pokrýva iba veľmi obmedzený počet najväčších investícií v Slovenskej republike – typicky štátne dopravné infraštruktúrne projekty, jadrové elektrárne, plynové prepravné systémy. Drvivá väčšina relevantných investičných rozhodnutí v sektore vykurovania, chladenia, budov a verejného sektora má hodnotu pod 100 mil. EUR a je tým pádom vyňatá z procesného uplatňovania princípu.

Princíp prvoradosti EE bez procesnej záväznosti pri investíciách v rozsahu, ktorý je pre dosiahnutie cieľov smernice (EÚ) 2023/1791 najrelevantnejší (renovácie budov, výmena tepelných zdrojov, obnova verejných sietí), zostáva deklaratórnym ustanovením bez aplikačnej hodnoty.

Komisia v odporúčaní 2021/1749 (k princípu prvoradosti EE) výslovne odporúča členským štátom stanoviť prahové hodnoty na úrovniach, ktoré zabezpečia aplikáciu princípu na investície relevantné pre dosahovanie cieľov EE, a zabezpečiť procesnú dokumentáciu (CBA) a možnosť právneho preskúmania.

Zníženie prahu z 100 000 000 EUR na 5 000 000 EUR zabezpečí pokrytie významnej časti investičných rozhodnutí v sektore tepla, chladenia a budov, a vytvorí reálny tlak na uplatňovanie princípu pri rozhodovaní o verejných obstarávaníach.

37. Zásadná pripomienka k čl. I., §25

Ustanovenie navrhujeme spresniť tak, že:

- A. cost benefit analýza sa zohľadní pri rozhodovaní; uplatnenie princípu však nepredstavuje automatickú podmienku zamietnutia projektu, ak z posúdenia vyplýva, že alternatíva energetickej efektívnosti nie je uskutočniteľná, primeraná alebo nedosahuje rovnaký cieľ
- B. povinnosť ekonomickej analýzy nákladov a prínosov sa nevzťahuje na zariadenia na výrobu elektriny slúžiace na poskytovanie flexibility a zabezpečenie stability elektrizačnej sústavy (napr. BESS, PVE), alebo sa uplatňuje len v rozsahu primeranom charakteru projektu. Aktuálne znenie zavádza dodatočné analýzy a povoločnú vrstvu pre zariadenia nad 10MW a modernizácie.

Znenie návrhu nereflektuje:

- BESS a flexibilita nemajú primárne tepelné využitie
- výrazné predlžovanie prípravy projektov
- riziko duplicity s EIA / povoleniami

38. Zásadná pripomienka k čl. I., §26 odsek 2, písm. a) a odsek 3 písm. a)

V § 26 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) navrhujeme za slovami „normy ISO 50001“ vypustiť čiarku a slová „ktorý má zavedené vypracovanie energetického auditu v rozsahu podľa § 45 ods. 1 písm. n)“.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 26 ods. 2 písm. a) a § 26 ods. 3 písm. a) zákona o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukladá subjektom povinnosť, aby certifikovaný systém energetického auditu mal zavedené vypracovanie energetického auditu v rozsahu podľa § 45 ods. 1 písm. n) zákona.

Smernica (EÚ) 2023/1791 však v čl. 11 ods. 1 ustanovuje, že „členské štáty zabezpečia, aby podniky s priemernou ročnou spotrebou všetkých svojich nosičov energie za predchádzajúce tri roky vyššou ako 85 TJ implementovali systém energetického manažérstva. Systém energetického manažérstva musí byť certifikovaný nezávislým subjektom v súlade s príslušnými európskymi alebo medzinárodnými normami.“ Zároveň čl. 11 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791 ustanovuje, že: „členské štáty zabezpečia, aby podniky s priemernou ročnou spotrebou všetkých svojich nosičov energie za predchádzajúce tri roky vyššou ako 10 TJ, ktoré neimplementujú systém energetického manažérstva, podliehali energetickému auditu.“

Smernica (EÚ) 2023/1791 teda jednoznačne rozlišuje medzi povinnosťou implementovať systém energetického manažérstva a povinnosťou vykonať energetický audit.

Navrhované znenie § 26 ods. 2 písm. a) a § 26 ods. 3 písm. a) však tieto dve samostatné povinnosti prepája tým, že podmieňuje systém energetického manažérstva podľa normy ISO 50001 zavedením vypracovania energetického auditu. Takéto nastavenie sa preto javí ako duplicitná a výkladovo nejednoznačná povinnosť uložená dotknutým subjektom nad rámec smernice (EÚ) 2023/1791.

V čl. 11 smernice (EÚ) 2023/1791 totiž neobsahuje ustanovenie, podľa ktorého by systém energetického manažérstva mal zahŕňať energetický audit. Smernica (EÚ) 2023/1791 takúto požiadavku výslovne upravuje iba pri systéme environmentálneho manažérstva, a to v čl. 11 ods. 11 smernice (EÚ) č. 2023/1791 nasledovne: „Na podniky, ktoré implementujú systém environmentálneho manažérstva, ktorý je certifikovaný nezávislým subjektom podľa príslušných európskych alebo medzinárodných noriem, sa nevzťahujú požiadavky stanovené v odsekoch 1 a 2 tohto článku za predpokladu, že dotknutý systém environmentálneho manažérstva zahŕňa energetický audit na základe minimálnych kritérií stanovených v prílohe VI.“

Z uvedených dôvodov navrhujeme vypustiť povinnosť, aby systém energetického manažérstva mal zavedené vypracovanie energetického auditu, a teda odstrániť predmetný dovetok v § 26 ods. 2 písm. a) a v § 26 ods. 3 písm. a) zákona.

Predmetné znenie tak vyvoláva zbytočné pochybnosti a vytvára neodôvodnené rozdiely v zaobchádzaní medzi oboma systémami. Z dôvodu zachovania súladu s čl. 11 ods. 2 smernice, odstránenia goldplatingu a predchádzania aplikačným nejasnostiam navrhujeme predmetnú podmienku z § 26 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) vypustiť.

39. Zásadná pripomienka k čl. I., §26 odsek 6, písm. e) a odsek 9 písm. b)

V § 26 ods. 6 písm. e) a v § 26 ods. 9 písm. b) navrhujeme slová „30 dní“ nahradiť slovami „30 pracovných dní“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme spresniť predmetné ustanovenia tak, aby lehota bola určená v pracovných dňoch. Uvedená úprava sleduje zabezpečenie primeranosti, právnej istoty a reálnej vykonateľnosti predmetnej povinnosti v aplikačnej praxi. Určenie lehoty iba v „dňoch“ môže v aplikačnej praxi vyvolávať výkladové nejasnosti a zároveň v prípade výkladu na kalendárne dni neprimerane skracovať časový priestor na splnenie zákonnej povinnosti, najmä ak do plynutia lehoty zasahujú dni pracovného pokoja, štátne sviatky alebo obdobia so zníženou prevádzkovou schopnosťou povinných subjektov.

Navrhovaná úprava nesmeruje k oslabeniu alebo oddiaľovaniu plnenia zákonných povinností, ale k zabezpečeniu primeraného a objektívne realizovateľného časového rámca na ich riadne splnenie.

40. Zásadná pripomienka k čl. I., §26 odsek 14

§ 26 ods. 14 navrhujeme vypustiť.

Ostatné odseky sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Navrhujeme § 26 ods. 14 vypustiť ako nadbytočný, nakoľko predmetné obsahové náležitosti správy z energetického auditu sú už dostatočne pokryté v zmysle požiadavky vyplývajúcej z § 26 ods. 5 písm. b) v spojení s § 45 ods. 1 písm. n). Podľa § 26 ods. 5 písm. b) je energetický auditor povinný vypracovať písomnú správu z energetického auditu v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom, pričom § 45 ods. 1 písm. n) explicitne splnomocňuje ministerstvo ustanoviť vykonávacím predpisom obsah a kritériá energetického auditu vrátane akčného plánu a súboru údajov. Predmetná úprava v § 26 ods. 14 preto predstavuje duplicitnú právnu úpravu, ktorá nie je z pohľadu systematiky a prehľadnosti právneho predpisu potrebná.

41. Zásadná pripomienka k čl. I., §27 odsek 5

V § 27 ods. 5 navrhujeme slová „30 dní“ nahradiť slovami „30 pracovných dní“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme spresniť predmetné ustanovenie tak, aby lehota bola určená v pracovných dňoch. Uvedená úprava sleduje zabezpečenie primeranosti, právnej istoty a reálnej vykonateľnosti predmetnej povinnosti v aplikačnej praxi. Určenie lehoty iba v „dňoch“ môže v aplikačnej praxi vyvolávať výkladové nejasnosti a zároveň v prípade výkladu na kalendárne dni neprimerane skracovať časový priestor na splnenie zákonnej povinnosti, najmä ak do plynutia lehoty zasahujú dni pracovného pokoja, štátne sviatky alebo obdobia so zníženou prevádzkovou schopnosťou povinných subjektov. Navrhovaná úprava nesmeruje k oslabeniu alebo oddiaľovaniu plnenia zákonných povinností, ale k zabezpečeniu primeraného a objektívne realizovateľného časového rámca na ich riadne splnenie.

42. Zásadná pripomienka k čl. I., §31 a §32

Navrhujeme jednu z nasledujúcich alternatív:

Alternatíva 1 (preferovaná): Zapracovať do § 31 a § 32 návrhu zákona obligatórne klauzuly zmluvy o energetickej efektívnosti a zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor – najmä metodiku merania a verifikácie úspor podľa medzinárodne akceptovaného protokolu (IPMVP alebo ekvivalent), pravidlá delenia rizík medzi poskytovateľa a koncového užívateľa, mechanizmus ukončenia zmluvy, a podmienky off-balance-sheet klasifikácie podľa metodiky Eurostat ESA 2010 pre verejný sektor.

Alternatíva 2: Doplniť do § 44 (Prechodné ustanovenia) nový odsek:

„Ustanovenia § 31 a § 32 sa aplikujú odo dňa nadobudnutia účinnosti vykonávacieho predpisu vydaného Ministerstvom hospodárstva SR podľa § 45 [príslušné body o vyhláške k energetickým službám].“

Odôvodnenie:

Návrh § 31 a § 32 stanovuje rámec pre uzatváranie zmlúv o energetickej efektívnosti a zmlúv o energetickej efektívnosti pre verejný sektor, ale konkrétne pravidlá (vzor zmluvy podľa § 31 a § 32, metodiky pre prípravu a realizáciu, postup monitorovania a overovania) sú odkázané na vyhlášku Ministerstva. Návrh vyhlášky predložený do MPK obsahuje menej než 200 slov a nepostačuje na posúdenie operatívneho dopadu.

Bez operatívnych pravidiel:

(a) poskytovatelia energetických služieb nemôžu spoľahlivo pripraviť ponuky pre tendre 2027 – 2028, lebo nepoznajú metodiku merania úspor ani pravidlá ukončovania zmlúv;

(b) verejní obstarávatelia (samosprávy, štátne organizácie) nemôžu sa rozhodnúť o uzatvorení zmluvy o energetickej efektívnosti, lebo nepoznajú dopady na verejný dlh podľa metodiky Eurostat ESA 2010 a usmernení Eurostat (2017, 2018);

(c) finančné inštitúcie nemôžu posúdiť riziko financovania, lebo nie sú definované obligatórne klauzuly zmluvy.

Smernica (EÚ) 2023/1791 v čl. 29 výslovne predpokladá, že členský štát zabezpečí predvídateľný a transparentný právny rámec pre energetické služby. Aktuálny rámec primárneho zákona, ktorý je závislý od neuverejnenej vyhlášky, tomuto princípu nezodpovedá.

43. Zásadná pripomienka k čl. I., §32 odsek 3

Žiadame preformulovať § 32 ods. 3 tak, aby používal jednoznačnú typológiu zmlúv na základe ich dopadu na výšku verejného dlhu (off-balance vs. on-balance).

Navrhované znenie:

§ 32 ods. 3 znie:

„(3) Zmluva o energetickej efektívnosti pre verejný sektor má formu

a) zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor bez dôsledkov na výšku verejného dlhu (off-balance) podľa jednotnej dlhovej metodiky platnej pre Európsku úniu,⁶⁰⁾ alebo

b) zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor s dôsledkami na výšku verejného dlhu (on-balance) podľa jednotnej dlhovej metodiky platnej pre Európsku úniu.⁶⁰⁾“

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie § 32 ods. 3 vymedzuje dve formy zmluvy nesúmerne – písm. a) vágne odkazuje na „jednotnú dlhovú metodiku“ bez explicitnej kvalifikácie dlhového dopadu, písm. b) mieša kritérium zdroja financovania s kritériom rozpočtového zaradenia bez väzby na dlhový režim. Logicky jednoznačná typológia by mala rozlišovať zmluvy bez dôsledku na výšku verejného dlhu (off-balance) a zmluvy s dôsledkami na výšku verejného dlhu (on-balance). Táto typológia predefinuje aj nadväzujúce ustanovenia § 32 ods. 10, 11 a 12.

44. Zásadná pripomienka k čl. I., §32 odsek 10 a 11

Žiadame preformulovať § 32 ods. 10 a 11 tak, aby každý zodpovedal jednej forme zmluvy podľa preformulovaného § 32 ods. 3 (podľa pripomienky č. 4), a doplniť termín na ich vypracovanie a zverejnenie.

Navrhované znenie:

§ 32 ods. 10 znie:

„(10) Ministerstvo v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky vypracuje a na svojom webovom sídle zverejní vzor zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor podľa odseku 3 písm. a) vrátane metodiky na prípravu a realizáciu garantovanej energetickej služby pre verejný sektor v tejto forme, a to najneskôr do 11. októbra 2027.“

§ 32 ods. 11 znie:

„(11) Ministerstvo v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky vypracuje a na svojom webovom sídle zverejní vzor zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor podľa odseku 3 písm. b) vrátane metodiky na prípravu a realizáciu garantovanej energetickej služby pre verejný sektor v tejto forme, a to najneskôr do 11. októbra 2027.“

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie § 32 ods. 10 a 11 je obsahovo prakticky duplicitné – vzájomný vzťah dvoch vzorov nie je z textu zrejmý. Vzor pre off-balance zmluvu je metodicky náročnejší, pretože si vyžaduje precíznu konštrukciu prenosu rizík na poskytovateľa GES, a bez kvalitného vzoru tejto formy sa praktická realizovateľnosť off-balance GES VS významne znižuje. Termín 11. október 2027 sa zhoduje s koncom prechodného obdobia podľa § 5, takže vzory budú k dispozícii pred plným nábehom povinností verejných subjektov.

45. Zásadná pripomienka k čl. I., §32 odsek 12

Žiadame doplniť do § 32 ods. 12 procesné garancie – lehotu Ministerstva financií SR na vydanie stanoviska, konkludentný súhlas pri jej zmeškaní, povinnosť odôvodnenia nesúhlasu a možnosť opätovného predloženia žiadosti.

Navrhované znenie:

§ 32 ods. 12 znie:

„(12) Zmluvu o energetickej efektívnosti pre verejný sektor podľa odseku 3 písm. b) je možné uzatvoriť iba so súhlasom Ministerstva financií Slovenskej republiky. Ministerstvo financií Slovenskej republiky vydá písomné stanovisko najneskôr do 60 dní odo dňa doručenia úplnej žiadosti verejného subjektu. Ak Ministerstvo financií Slovenskej republiky v tejto lehote stanovisko nevydá, predpokladá sa, že súhlas bol udelený. Nesúhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky musí byť odôvodnený a verejný subjekt môže po úprave návrhu opätovne predložiť žiadosť o súhlas.“

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie § 32 ods. 12 vyžaduje súhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky na uzatvorenie on-balance zmluvy, ale neobsahuje žiadne procesné garancie – chýba lehota, kritériá hodnotenia, povinnosť odôvodnenia nesúhlasu a opravný prostriedok. V dôsledku toho môže byť súhlas v praxi fakticky blokačný, čo predstavuje vážnu prekážku pre realizáciu on-balance GES VS, najmä pre menšie verejné subjekty. Pripomienka nesmeruje k odstráneniu súhlasu, ale k jeho procesnému ukotveniu.

46. Zásadná pripomienka k čl. I., §32 odsek 12

Žiadame z rozsahu povinnosti žiadať o súhlas na uzatvorenie zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor podľa odseku 3 písm. b), ktorá má dôsledky na výšku dlhu verejnej správy v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu, vyňať obce a vyššie územné celky

Navrhované znenie:

§ 32 ods. 12 znie:

„(12) Subjekt verejnej správy s výnimkou obce a vyššieho územného celku môže zmluvu o energetickej efektívnosti pre verejný sektor podľa odseku 3 písm. b), ktorá má dôsledky na výšku dlhu verejnej správy v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu 60) uzatvoriť iba so súhlasom Ministerstva financií Slovenskej republiky. Ministerstvo financií Slovenskej republiky vydá písomné stanovisko najneskôr do 60 dní odo dňa doručenia úplnej žiadosti verejného subjektu. Ak Ministerstvo financií Slovenskej republiky v tejto lehote stanovisko nevydá, predpokladá sa, že súhlas bol udelený. Nesúhlas Ministerstva financií Slovenskej republiky musí byť odôvodnený a verejný subjekt môže po úprave návrhu opätovne predložiť žiadosť o súhlas.“

Odôvodnenie:

Dôvodnosť možnosti uzatvárať zmluvy o energetickej efektívnosti s dopadom na dlh len so súhlasom Ministerstva financií je logická v prípadoch, ktoré majú priamu väzbu na štátny rozpočet.

Z toho istého dôvodu sa zakazuje subjektom verejnej správy s výnimkou obce a vyššieho územného celku podľa § 19 ods. 12 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijímať úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci.

Z rozsahu ustanovenia § 19 ods. 12 zákona č. 523/2004 Z. z. sú však vyňaté obce a vyššie územné celky.

Dôvodom je, že rozsah možnosti zadlžovania sa obci a VÚC je daný zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z toho istého dôvodu je systematicky racionálne ponechať samospráve (obce a VÚC) možnosť sa zadlžovať aj zmluvami o energetickej efektívnosti, pokiaľ miera zadlženia bude spadať do limitov zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V opačnom prípade – ak by obce a VÚC nemohli autonómne uzatvárať zmluvy o energetickej efektívnosti s dopadom na dlh iba v limitoch rozpočtových pravidiel zákona č. 583/2004 Z. z., došlo by k osobitnej limitácii (osobitnej právnej úprave) len vo vzťahu k špecificky vymedzeným zmluvám o energetickej efektívnosti. Na uzatvorenie zmluvy o energetickej efektívnosti by sa preto vzťahoval prísnejší režim ako na „obyčajné“ zmluvy, ktoré zadlžujú.

Takáto úprava by priniesla iba rozšírenie obmedzenia vo vzťahu k možnostiam samosprávy realizovať projekty GES v rámci bežných limitov zadlžovania podľa už platnej právnej úpravy zákona č. 583/2004 Z. z.

Z uvedeného dôvodu navrhujeme obce a VÚC z ustanovenia § 32 ods. 12 zákona vyňať obdobne, ako tomu je v prípade § 19 ods. 12 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

47. Pripomienka k čl. I., §33

Žiadame rozšíriť obsah registra energetických služieb o ukončené GES projekty s informáciou o plánovaných a dosiahnutých úsporách a zabezpečiť verejnú dostupnosť údajov registra v anonymizovanej forme.

Navrhované znenie:

§ 33 ods. 1 znie:

„(1) Register energetických služieb obsahuje údaje o

- a) prebiehajúcich podporných energetických službách,
- b) prebiehajúcich podporných energetických službách pre verejný sektor,
- c) prebiehajúcich garantovaných energetických službách,
- d) prebiehajúcich garantovaných energetických službách pre verejný sektor,
- e) ukončených garantovaných energetických službách,
- f) ukončených garantovaných energetických službách pre verejný sektor,
- g) poskytovateľoch podpornej energetickej služby,
- h) poskytovateľoch garantovanej energetickej služby.“

V § 33 sa dopĺňa nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Údaje z registra energetických služieb podľa odseku 1 písm. c) až f) sú verejne dostupné na webovom sídle poverenej organizácie v anonymizovanej forme. Sprístupnené údaje zahŕňajú najmä typ a veľkostnú kategóriu prijímateľa energetickej služby, typ budovy alebo zariadenia, dobu trvania zmluvy, predmet zmluvy, plánované úspory energie a dosiahnuté úspory energie.“

Odôvodnenie:

Čl. 29 ods. 5 písm. c) smernice EED ukladá členským štátom sprístupniť verejnosti zoznam dostupných a prevádzkovaných zmlúv o energetickej efektívnosti pre verejný sektor s plánovanými a dosiahnutými úsporami energie. Aktuálne znenie § 33 obmedzuje register na prebiehajúce projekty bez údajov o dosiahnutých úsporách a bez zabezpečenia verejnej dostupnosti, čím transponuje toto ustanovenie smernice nedostatočne. Verejná dostupnosť v anonymizovanej forme (agregácia podľa typu a veľkostnej kategórie prijímateľa, typu budovy alebo zariadenia) zachováva ochranu citlivých údajov pri súčasnom naplnení informačnej funkcie databázy.

48. Zásadná pripomienka k čl. I., §34 odsek 2 – vloženie nového písmena

V §34 odsek 2 navrhujeme vložiť nové písmeno h) v znení:

„h) posúdenie stavebno-technického stavu verejnej budovy, vrátane hodnotenia nosných konštrukcií, statickej bezpečnosti, ako aj posúdenie účelnosti, technickej a ekonomickej primeranosti jej obnovy s prihliadnutím na plánované budúce využitie, s prioritou celkovej obnovy a zlepšenia vnútorného prostredia“

Odôvodnenie:

Navrhované doplnenie reaguje na aplikačné skúsenosti z realizácie projektov garantovaných energetických služieb (GES), pri ktorých sa v niektorých prípadoch navrhovali alebo realizovali energetické opatrenia aj na budovách s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom. V praxi sa ukázalo, že samotné posúdenie energetických parametrov budovy nemusí postačovať na overenie vhodnosti objektu na dlhodobú obnovu a prevádzku. Absentujúce hodnotenie stavebno-technického stavu môže viesť k situáciám, keď sú do budov inštalované technológie energetických služieb napriek tomu, že stavebné konštrukcie, nosné prvky alebo celkový technický stav objektu nezaručujú bezpečnú a hospodárnu prevádzku počas predpokladanej životnosti investície. Takýto postup môže znižovať efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov a vytvárať dodatočné náklady na nevyhnutné stavebné zásahy.

Navrhované ustanovenie preto zavádza povinnosť posúdiť nielen energetické a ekonomické aspekty projektu, ale aj statickú bezpečnosť, technické opotrebenie, zostatkovú životnosť budovy a primeranosť jej ďalšej obnovy. Súčasne sa vytvára priestor na zohľadnenie plánovaného budúceho využívania objektu, vrátane prípadnej zmeny účelu využívania budovy, aby sa energetické opatrenia realizovali prednostne na budovách, ktoré budú dlhodobo využívané na plnenie verejných úloh. Cieľom navrhovanej úpravy je zvýšiť hospodárnosť a udržateľnosť investícií do obnovy verejných budov, predchádzať realizácii energetických opatrení na objektoch nevhodných na ďalšie využívanie a zabezpečiť, aby projekty energetickej efektívnosti vychádzali z komplexného posúdenia technického stavu a budúcich potrieb verejného sektora.

49. Zásadná pripomienka k čl. I., §34 odsek 7

Žiadame doplniť do § 34 ods. 7 minimálny obsahový rámec podporného mechanizmu technickej asistencie (rozsah pokrytia, financovanie, kritériá oprávnenosti pre verejné subjekty) a splnomocnenie na vyhlášku, ktorá podrobnosti rozpracuje.

Navrhované znenie:

§ 34 ods. 7 znie:

„(7) Poverená organizácia je povinná zriadiť a administrovať podporný mechanizmus na podporu realizácie technickej asistencie pre verejné subjekty pri posudzovaní podľa odseku 1. Podporný mechanizmus zahŕňa najmä

- a) finančnú podporu na úhradu nákladov technickej asistencie pre verejné subjekty, najmä pre obce, ktorých počet obyvateľov je nižší ako 5 000, a pre obce, ktorých počet obyvateľov je nižší ako 50 000,
- b) metodickú podporu vrátane vzorov a usmernení,
- c) prístup k údajom registra energetických služieb podľa § 33 a databázy verejných budov podľa § 36,
- d) sprostredkovanie kontaktov medzi verejnými subjektmi a odborne spôsobilými osobami podľa § 34 ods. 9.

Podrobnosti o rozsahu finančnej podpory, kritériách oprávnenosti verejných subjektov a postupe poskytnutia podpory ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.“

Odôvodnenie:

§ 34 ods. 7 ukladá poverenej organizácii povinnosť zriadiť a administrovať podporný mechanizmus, ale neobsahuje žiadny obsahový rámec. Návrh vyhlášky k energetickým službám tento mechanizmus neupravuje – vyhláška sa zaoberá iba procesnými aspektmi samotného posúdenia podľa § 34 ods. 1. Bez rámca v zákone môže byť mechanizmus v praxi nedostupný pre menšie obce, ktoré majú najmenej vlastných kapacít a podporu najviac potrebujú. Čl. 30 ods. 5 a 7 smernice EED ukladá členským štátom zabezpečiť technickú asistenciu a finančné nástroje pre verejný sektor.

50. Zásadná pripomienka k čl. I., §34 odsek 5

Žiadame vypustiť § 34 odsek 5

Odôvodnenie:

Cieľom odseku 5 paragrafu § 34 je stavať výnimku z povinnosti realizácie obnovy verejnej budovy na základe zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor pokiaľ sa obnova nerealizuje komplexne v jednom kroku (podľa znenia navrhovaného odseku – pokiaľ sa vykonáva postupná obnova). Zákon však nedefinuje čo znamená postupná obnova a nie je teda jasné, čo možno definovať za obnovu, ktorá nespĺňa túto výnimku a neuplatňuje sa na ňu povinnosť podľa odseku 4.

Postupnú hĺbkovú obnovu definuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1275 z 24. apríla 2024 o energetickej hospodárnosti budov ako hĺbkovú obnovu, ktorá sa vykonáva v maximálnom počte krokov, ako je uvedené v pasporte obnovy budovy, pričom hĺbková obnova je definovaná ako obnova vykonaná v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti, ktorá sa zameriava na základné prvky budovy a ktorá transformuje budovu alebo jednotku budovy pred 1. januárom 2030 na budovu s takmer nulovou potrebou energie a od 1. januára 2030 na budovu s nulovými emisiami.

MH SR v Aktualizácii INEKP v Prílohe 3. uvádza, že podiel budov verejného sektora obnoviteľných do energetickej triedy A0 do roku 2030 vzhľadom na nákladovú efektívnosť a technickú uskutočniteľnosť je na úrovni 13,13 %. Aj z tohto dôvodu sa domnievame, že drvivá väčšina projektov môže spadnúť do tejto výnimky a nebude sa na nich vzťahovať povinnosť podľa odseku 4.

Rozumieme potrebe predkladateľov stavať výnimku, ktorá by nestanovala povinnosť podľa odseku 4 pre čiastkové obnovy v ktorých sa realizujú len drobné parciálne opatrenia, častokrát z dôvodu riešenia havarijného stavu. Túto úlohu však plní logika výnimky v písmene b) odseku 4.

51. Zásadná pripomienka k čl. I., §34 odsek 8 a §39 odsek 2, písm. f)

Žiadame vypustiť § 34 ods. 8 a § 39 ods. 2 písm. f).

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie kumuluje v poverenej organizácii tri konfliktné role: propagátora garantovanej energetickej služby voči verejnému sektoru (§ 39 ods. 3 písm. ab)), správcu podporného mechanizmu technickej asistencie (§ 34 ods. 7, § 39 ods. 3 písm. aa)) a vykonávateľa technickej asistencie v priamej konkurencii so súkromnými poskytovateľmi (§ 34 ods. 8 v spojení s § 39 ods. 2 písm. f)). Táto kumulácia vytvára priamy konflikt záujmov – verejné subjekty budú pri voľbe vykonávateľa technickej asistencie preferovať poverenú organizáciu pred privátnymi expertmi, čím sa oslabuje nezávislosť technickej asistencie a deformuje konkurenčné prostredie. Čl. 29 ods. 6 písm. c) smernice EED hovorí o „nezávislých trhových sprostredkovateľoch“ v množnom čísle, nie o jednom dominantnom subjekte. Rola poverenej organizácie ako koordinátora a administrátora podporného mechanizmu podľa § 34 ods. 7 zostáva zachovaná.

52. Zásadná pripomienka k čl. I., §36

Navrhujeme doplniť do § 36 ods. 3 v nasledujúcom znení:

„(3) Verejný subjekt je povinný zverejniť a sprístupniť databázu verejných budov verejnosti. Zároveň je povinný túto databázu aktualizovať aspoň každé dva roky.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť povinnosť aktualizácie databázy verejných budov aspoň každé dva roky v súlade s ods. 5 čl.6 smernice 2023/1791.

53. Zásadná pripomienka k čl. I., §38 odsek 1 a 2

Navrhujeme znenie § 38 ods. 1 a 2 presunúť do § 10 a v tejto súvislosti § 10 primerane upraviť.

Odôvodnenie:

§ 38 ods. 1 a 2 návrhu zákona upravujú oprávnenie ministerstva zbierať a spracovávať údaje na vymedzené účely a povinnosť určitých subjektov tieto údaje poskytovať. Vecne ide o povinnosti a oprávnenia priamo súvisiace so zberom údajov, t. j. s predmetom a obsahom § 10 návrhu zákona. Umiestnenie týchto ustanovení do osobitného § 38 namiesto § 10 je legislatívno-technicky nelogické a vytvára zbytočnú roztrieštenie právnej úpravy zberu údajov naprieč viacerými paragrafmi zákona.

54. Zásadná pripomienka k čl. I., §38 odsek 3

§ 38 ods. 3 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie predstavuje rozšírenie rozsahu spracúvania údajov nad rámec požiadaviek vyplývajúcich zo smernice (EÚ) 2023/1791, pričom transponovaná smernica neukladá ani neoprávňuje členské štáty na zber, uchovávanie a spracúvanie údajov na účely neurčito vymedzených „vlastných analytických a štatistických činností“ ministerstva, a teda v danom prípade ide národnú úpravu nad rámec požiadaviek práva Európskej únie (goldplating). Zároveň považujeme predmetné ustanovenie za rozporné s nariadením GDPR, osobitne so zásadou obmedzenia účelu podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) GDPR, v zmysle ktorej musia byť údaje získavané na konkrétne, výslovne určené a legitímne účely.

55. Zásadná pripomienka k čl. I., §39 odsek 3 – vloženie nového písmena

Žiadame doplniť odsek 3, o ďalšie písmeno v nasledovnom znení

Nové znenie:

m) vedie register a zapisuje certifikované vzdelávacie inštitúcie do registra inštitúcií, ktoré môžu poskytovať vzdelávanie vedúce k získaniu mikroosvedčenia na výkon profesií v energetickej efektívnosti a oblastiach súvisiacich s energetickou efektívnosťou. Zapísať vzdelávaciu inštitúciu do registra možno po kladnom vyjadrení ASR.

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava vychádza z dôležitosti aplikovania nového inštitútu vzdelávacích programov vedúcich k získaniu mikroosvedčenia pri vzdelávaní v energetickej efektívnosti.

Navrhovaná úprava v zozname kompetencií poverenej organizácie priamo nadväzuje na strategickú transformáciu vzdelávacieho systému v oblasti energetickej efektívnosti. Vzhľadom na naliehavú potrebu vyškolíť kritické množstvo nových odborníkov a paralelne zabezpečiť kontinuálne aktualizácie kurzy pre tisíce osôb v praxi, bolo nevyhnutné upustiť od exkluzívneho postavenia jedného subjektu a otvoriť trh pre ďalšie certifikované inštitúcie. Žiadna samostatná inštitúcia by totiž takto enormný kapacitný a logistický nápor preškoľovania osôb nedokázala samostatne zvládnuť.

Prechod na tento otvorený, no prísne kontrolovaný pluralitný model si vyžaduje jasné stanovenie administratívneho a registračného centra na úrovni štátu. Z tohto dôvodu sa do kompetenčného zoznamu poverenej organizácie navrhujeme doplniť za písmeno l) nové písmeno m).

Poverená organizácia získava novú kľúčovú právomoc a povinnosť viesť register a zapisovať certifikované vzdelávacie inštitúcie, ktoré sú oprávnené poskytovať vzdelávacie programy vedúce k získaniu mikroosvedčenia.

Tento krok prináša nasledujúce prínosy:

1. Jednotná štátna evidencia: Zabezpečí sa transparentný, verejne kontrolovateľný a centrálné spravovaný zoznam všetkých oprávnených subjektov, ktoré prešli predbežným posúdením pripravenosti zo strany Aliancie sektorových rád.
2. Právna istota a ochrana trhu: Účastníci vzdelávania (zamestnanci aj zamestnávatelia) si budú môcť na jednom mieste overiť, či nimi vybraná inštitúcia poskytuje legitímne a štátom uznávané vzdelávanie spĺňajúce podmienky zákona č. 292/2024 Z. z. o vzdelávaní dospelých.
3. Systémová nadväznosť: Zápis inštitúcie do tohto registra je nevyhnutným predpokladom na to, aby poverená organizácia mohla následne bez zbytočnej byrokracie uznávať mikroosvedčenia absolventov ako doklad o absolvovaní odbornej prípravy predpísanej pre pripustenie k skúške odbornej spôsobilosti.

56. Zásadná pripomienka k čl. I., §40 odsek 4

V § 40 ods. 4 navrhujeme na konci bodku nahradiť čiarkou a doplniť slová: „ktorá nesmie byť kratšia ako 30 pracovných dní.“

Odôvodnenie:

Podľa § 40 ods. 4 návrhu zákona je osoba podliehajúca štátnemu dozoru povinná predložiť požadované materiály, dokumentáciu a poskytnúť vysvetlenia v primeranej lehote určenej úradom. Návrh zákona však nestanovuje minimálnu dĺžku tejto lehoty, čím ponecháva úradu širokú právomoc pri jej určovaní bez dostatočných zákonných limitov. Absencia minimálnej zákonnej lehoty môže v aplikačnej praxi viesť k určeniu neprimerane krátkej lehoty, v rámci ktorej dotknutý subjekt objektívne nebude schopný splniť uložené povinnosti ani pri vynaložení náležitej odbornej starostlivosti. Takýto stav považujeme za rozporný so zásadou právnej istoty, predvídateľnosti práva a primeranosti výkonu verejnej moci. Navrhujeme preto explicitne ustanoviť minimálnu lehotu v trvaní 30 pracovných dní, ktorá zabezpečí primeraný a objektívne realizovateľný časový rámec na splnenie predmetných povinností.

57. Zásadná pripomienka k čl. I., §42

Vo vzťahu k sankčným ustanoveniam § 42 považujeme za nevyhnutné, aby sankcie boli naviazané len na jasne, presne a vykonateľne definované povinnosti. Ak nebude včas známy rozsah údajov, technická štruktúra alebo metodika reportovania, nemožno voči bankám spravodlivo uplatňovať sankcie za nesplnenie nejasnej alebo objektívne nesplniteľnej povinnosti.

Navrhujeme doplniť, že sankcia môže byť uložená až po predchádzajúcej výzve na nápravu a po poskytnutí primeranej lehoty na odstránenie nedostatku. Zároveň by sankcia nemala byť uložená, ak banka nemohla povinnosť splniť z dôvodu nedostupnosti systému, absencie technickej špecifikácie, nejasného rozsahu údajov alebo objektívnej nemožnosti získať požadované údaje. Pri určovaní výšky sankcie by mala byť rešpektovaná zásada proporcionality a zohľadnená miera zavinenia, závažnosť a opakovanie porušenia.

58. Zásadná pripomienka k čl. I., §42 odsek 4

V § 42 ods. 4 písm. a) navrhujeme slová „do 5 000 eur“ nahradiť slovami „do 2 500 eur“ a v písm. b) slová „do 50 000 eur“ nahradiť slovami „do 25 000 eur“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme znížiť horné hranice pokút ustanovené v § 42 ods. 4 písm. a) a b) návrhu zákona, a to z dôvodu zabezpečenia proporcionality sankčného mechanizmu. V porovnaní s platným zákonom č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti ide o výrazné navýšenie maximálnych výšok pokút, pričom z dôvodovej správy ani z ostatných predložených dokumentov nevyplýva dostatočné odôvodnenie nevyhnutnosti takéhoto sprísnenia sankcií. Predkladateľ zároveň nepreukázal existenciu aplikačných problémov alebo systematického porušovania povinností, ktoré by odôvodňovali potrebu takto výrazného zvýšenia sankčných sadzieb oproti doterajšej právnej úprave. Pokuty musia byť v súlade so zásadou proporcionality, teda primerané závažnosti protiprávneho konania a spôsobilé plniť preventívnu a represívnu funkciu bez neprimeraného zásahu do podnikateľskej činnosti dotknutých subjektov. Navrhované horné hranice pokút preto považujeme za neprimerane vysoké a nedostatočne odôvodnené.

59. Zásadná pripomienka k čl. I., §42 – vloženie nových odsekov

Žiadame doplniť do § 42 sankcie za nesplnenie povinností verejných subjektov podľa § 34 ods. 1 (posúdenie technickej asistencie), § 34 ods. 4 (realizácia obnovy formou GES pri splnení podmienok) a § 35 ods. 5 (zriadenie energetického manažéra a zavedenie energetického manažmentu).

Navrhované znenie:

V § 42 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Správneho deliktu sa dopustí verejný subjekt, ktorý

a) nezabezpečí posúdenie podľa § 34 ods. 1 pred začatím obnovy verejnej budovy s celkovou úžitkovou podlahovou plochou väčšou ako 750 m²,

b) v rozpore s § 34 ods. 4 nerealizuje obnovu verejnej budovy s celkovou úžitkovou podlahovou plochou väčšou ako 750 m² na základe zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor, ak boli splnené podmienky podľa § 34 ods. 4,

c) nezriadi energetického manažéra pre verejnú správu podľa § 35 ods. 5 písm. a),

d) nezavedie energetický manažment verejného subjektu podľa § 35 ods. 5 písm. b).“

Doterajšie odseky 3 až 8 sa primerane prečísľujú ako odseky 4 až 9.

V doterajšom § 42 ods. 4 (po prečíslovaní ods. 5) sa za doterajšie písmeno b) vkladá nové písmeno c), ktoré znie: „c) odseku 3 od 500 eur do 25 000 eur.“

Doterajšie písmeno c) sa stáva písmenom d) a primerane sa upravujú odkazy v texte odseku.

V § 42 sa dopĺňa nový odsek 10, ktorý znie:

„(10) Úrad zverejňuje na svojom webovom sídle informáciu o uložení pokuty verejnému subjektu podľa odseku 3 vrátane identifikácie verejného subjektu, druhu porušenia a výšky pokuty.“

Odôvodnenie:

Aktuálne znenie § 42 neobsahuje žiadne sankcie za nesplnenie kľúčových povinností verejných subjektov, v dôsledku čoho je celá konštrukcia „vzorovej úlohy verejného sektora“ podľa čl. 5 smernice EED založená výhradne na dobrovoľnom plnení. Čl. 32 smernice EED výslovne vyžaduje účinné, primerané a odstrašujúce sankcie za neplnenie povinností vyplývajúcich zo smernice, bez rozlíšenia medzi súkromným a verejným sektorom. Vzhľadom na to, že pokuta verejnému subjektu sa platí z verejných prostriedkov, navrhovaný režim pracuje s primeranou výškou pokuty (500 – 25 000 EUR) a dopĺňa ju o mechanizmus transparentnosti – povinnosť úradu zverejniť informáciu o uložení pokuty, ktorý v slovenskom kontexte často účinkuje silnejšie ako samotná výška pokuty.

60. Zásadná pripomienka k čl. I., §44 odsek 9

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„(9) Údaje podľa § 10 ods. 6 a ods. 12 až 16 sa zasielajú prvýkrát najneskôr do 30. júna 2028.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby sa predmetné údaje zasielali prvýkrát za aktuálne dostupné obdobie po nadobudnutí účinnosti zákona. Predmetné ustanovenie totiž pôsobí retroaktívne a v aplikačnej praxi môže byť problematicky vykonateľné, keďže povinné subjekty v roku 2021 nemali zákonnú povinnosť predmetné údaje systematicky sledovať, evidovať alebo uchovávať v rozsahu požadovanom podľa navrhovanej právnej úpravy. Mnohé subjekty preto nemusia požadovanými údajmi disponovať, prípadne ich nebudú vedieť spätne zabezpečiť v požadovanom rozsahu a kvalite.

61. Zásadná pripomienka k čl. I., §45 odsek 1, písm. i)

V § 45 ods. 1 písm. i) navrhujeme slová „ods. 5“ nahradiť slovami „ods. 6“. V § 45 ods. 1 písm. i) návrhu zákona sa nachádza odkaz na § 10 ods. 5, avšak z kontextu tohto splnomocňovacieho ustanovenia nám jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zamýšľal odkázať na § 10 ods. 6, ktorý upravuje rozsah a periodicitu poskytovania súboru údajov pre monitorovací systém.

62. Zásadná pripomienka k čl. III – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III pred bod 1 sa vkladá nový bod 1, ktorý znie:

„1. V § 2 písm. f) sa na konci bodka nahrádza bodkočiarkou a dopĺňajú sa slová „konečný spotrebiteľ“ nemá uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom,“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V súvislosti s transpozíciou smernice o energetickej efektívnosti je nevyhnutné jednoznačne odlíšiť koncového odberateľa (ako osobitný typ odberateľa) od konečného spotrebiteľa, a to formou zdôraznenia, že konečný spotrebiteľ nemá priamy zmluvný vzťah na dodávku a odber tepla s dodávateľom tepla.

63. Zásadná pripomienka k čl. III – vloženie nových novelizačných bodov

V čl. III sa za bod 4 vkladajú nové body 5 a 6, ktoré znejú:

„5. V § 7 ods. 2 písm. j) sa za slovo „územie“ vkladajú slová „na podnikanie“.

6. V § 9 ods. 2 sa vypúšťa písmeno b). Doterajšie písmená c) až g) sa označujú ako písmená b) až f).“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa zosúladiť obsah povolenia na podnikanie v tepelnej energetike vydaným právnickej osobe s povolením vydaným fyzickej osobe (§ 7 ods. 1 písm. h) zákona). V navrhovanom novelizačnom bode 6 sa navrhuje vypustiť mimoriadne prísnu kompetenciu ÚRSO zrušiť povolenie v prípade opakovaného alebo závažného porušenia akejkoľvek povinnosti vyplývajúcej zo zákona. Súčasné znenie zákona bolo prijaté novelou č. 128/2024 Z. z. v čase riešenia krízovej situácie v Humennom, tzv. novela LEX Humenné. Toto znenie zákona dáva úradu neadekvátne právomoci pri zániku alebo zrušení povolenia na podnikanie v tepelnej energetike. Uplatniť túto sankciu (zánik povolenia) za opakované (teda aj len dva krát) porušenie povinností, bez špecifikácie akých (môže byť napr. nedodržanie štandardov kvality a podobne), je v zákone neprípustné. Úrad môže svojvoľne rušiť povolenia na podnikanie.

64. Zásadná pripomienka k čl. III, novelizačný bod číslo 5

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Ustanovenie povinnosti zohľadňovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti spôsobom, akým je legislatívne naformulované, tzn. bez bližšieho určenia obsahu tejto povinnosti s referenciou len na metodické usmernenie ministerstva hospodárstva (§ 45 ods. 2 písm. a) navrhovaného zákona o energetickej efektívnosti), nemožno považovať za určité a jednoznačné. Takýto postup nemožno považovať za súladný s požiadavkou zákona č.

400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov, aby bol právny predpis stručný, vnútorne bezrozporný a aby obsahoval ustanovenia s normatívnym obsahom, ktoré sú systematicky a obsahovo vzájomne previazané.

Ako pritom vyplýva zo smernice 2023/1791 o energetickej efektívnosti, princíp prvoradosti energetickej efektívnosti znamená, že každý podnik, predtým ako investuje do novej výroby energie, sietí alebo dodávok energie, musí najprv posúdiť, či sa rovnaký cieľ nedá lacnejšie, bezpečnejšie alebo spoločensky výhodnejšie dosiahnuť úsporou energie alebo efektívnejším využívaním existujúcej energie. Uplatňovať sa má pri tvorbe politik, plánovaní, pri investičných rozhodnutiach, ako aj pri tvorbe pravidiel na strane dodávky energií. V zákone o energetickej efektívnosti však chýba nielen definícia tohto princípu (odkazuje sa len na znenie nariadenia 2018/1999). Zákon nešpecifikuje ani základné rámce a medze tohto princípu, na základe ktorých by si povinné subjekty mohli sami určiť obsah tejto povinnosti pri plnení svojich úloh. Metodické usmernenia, ktoré má vydávať ministerstvo, majú spornú právnu silu (nie sú vyhláškou ani iným všeobecne záväzným právnym predpisom), čo ešte viac znižuje právnu istotu povinných subjektov. Absentujú akékoľvek transparentné a nediskriminačné nástroje na definovanie týchto metodík, ktoré by umožňovali účasť zainteresovaných osôb pri ich tvorbe a kontrolu ich dodržiavania orgánom dohľadu. Navrhovaná úprava tak možno je stručná, ale nie je systematicky a obsahovo vzájomne previazaná.

65. Zásadná pripomienka k čl. III, novelizačný bod číslo 10

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. III bode 10 v § 12 odsek 6 znie:

„(6) Ministerstvo alebo obec osvedčenie podľa odseku 1 nevydá ani vtedy, ak sa po výstavbe sústavy tepelných zariadení alebo decentralizovaného zdroja tepla zvýši miera používania fosílnych palív, alebo sa pri výstavbe sústavy tepelných zariadení centralizovaného zásobovania teplom zvýši miera používania fosílnych palív iných než zemný plyn v porovnaní s ročnou spotrebou, ktorá sa stanoví ako priemer za predchádzajúce tri kalendárne roky úplnej prevádzky pred výstavbou alebo významnou modernizáciou alebo sa majú využívať nové zdroje tepla v centralizovanom zásobovaní teplom, ktoré používajú fosílna palivá iné než zemný plyn.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme doplniť do ustanovenia novo navrhovaného odseku 6 (v § 12) aj decentralizovaný zdroj tepla, pri ktorom by mali platiť rovnaké pravidlá využívania fosílnych palív ako u zariadení CZT.

66. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. III sa za bod 11 vkladá nový bod 12

„12. V § 12 ods. 9, 11 a 12 sa za slová „sústava tepelných zariadení“ v príslušnom gramatickom tvare vkladajú slová „alebo decentralizovaný zdroj tepla“ v príslušnom gramatickom tvare.

Odôvodnenie:

Z dôvodu navrhovaného rozlišovania medzi pojmom sústava tepelných zariadení a decentralizovaný zdroj navrhujeme zohľadniť toto rozlíšenie vo všetkých odsekoch § 12.

67. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 1 písm. b), c), d), e) a f) sa slová „vyrobeného aspoň z“ nahrádzajú slovami „aspoň“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

68. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 1 písm. b), c), d) e) a f) tretí bod sa vypúšťa slovo „kombinácie“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

69. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 1 písm. b) piaty bod znie:

„5. 50 % energie z obnoviteľných zdrojov energie, odpadového tepla a tepla z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, pričom podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie predstavuje aspoň 5 %,“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

70. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 1 písm. c) štvrtý bod znie:

„4. 80 % energie z obnoviteľných zdrojov energie, odpadového tepla a tepla z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, pričom podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie alebo odpadového tepla predstavuje aspoň 35 %,“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

71. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 1 písm. d) štvrtý bod znie:

„4. 95 % energie z obnoviteľných zdrojov energie, odpadového tepla a tepla z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, pričom podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie alebo odpadového tepla predstavuje aspoň 35 %,“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

72. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 2 sa slová „splňa maximálne“ nahrádzajú slovom „neprekročí“ a slová „ktorým je“ sa nahrádzajú dvojbodkou.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

73. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 3 sa slová „využívania účinného centralizovaného zásobovania teplom“ nahrádzajú slovami „uplatňovania kritérií“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technické spresnenie

74. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b navrhujeme vypustiť odsek 4 a odsek 6. Doterajšie odseky 5, 7 a 8 sa označujú ako odseky 4, 5 a 6.

Odôvodnenie:

Uvedené ustanovenia zavádzajú povinnosti nad rámec smernice, ktorá v článku 26 odsek 4 požaduje len to, aby sa systém centralizovaného zásobovania teplom a chladom, ktorý sa buduje alebo ktorého dodávkové jednotky sa významne obnovujú, považoval za účinný; členské štáty zabezpečia, aby spĺňal kritériá stanovené v odseku 1 alebo 2 platné v čase, keď začína svoju prevádzku alebo v nej po obnove pokračuje. Smernica neobmedzuje výstavbu alebo modernizáciu systému CZT, ktorý nebude považovaný za účinný systém CZT.

75. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b ods. 5 (pôvodne ods. 7) písmeno a) navrhujeme formulovať nasledovne:

„a) vydá potvrdenie o splnení podmienky účinného centralizovaného systému zásobovania teplom za posudzované obdobie; platnosť potvrdenia sú tri roky,“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme, aby sa preukazovanie splnenia podmienky účinného CZT preukazovalo v trojročných intervaloch, obdobne ako tomu je pri overovaní hospodárnosti prevádzky.

76. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 22

V čl. III bode 22 v § 18b odsek 6 (pôvodne ods. 8) navrhujeme formulovať nasledovne:

„(6) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá vykonáva činnosť podľa § 1 ods. 3 písm. c) na vymedzenom území držiteľa povolenia, poskytne na základe jeho žiadosti informácie o množstve tepla alebo chladu vyrobenom z obnoviteľných zdrojov; to neplatí, ak teplo alebo chlad nie je vyrobené z obnoviteľných zdrojov.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme sprecizovať text predmetného ustanovenia.

77. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 23 – vloženie nového odseku

„23. V § 19 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Ak sa zmluva o dodávke a odbere tepla uzatvára medzi dodávateľom a koncovým odberateľom, jej podstatnými náležitosťami sú aj:

- a) meno, adresa a kontaktné údaje dodávateľa,
- b) typy služieb údržby zahrnutých do zmluvy, ktoré sa vykonávajú bez dodatočných poplatkov,
- c) spôsob ako možno získať aktuálne informácie o všetkých uplatniteľných tarifikách, poplatkoch za údržbu a balíčkoch produktov alebo služieb,
- d) dĺžka trvania zmluvy, podmienky obnovenia a ukončenia zmluvy a služieb vrátane produktov a služieb, ktoré s danými službami tvoria balíček, a informáciu či je povolené bezplatné ukončenie zmluvy,
- e) akékoľvek kompenzácie a dohody o vrátení peňazí, ktoré sa uplatňujú, keď sa nedosiahnu zmluvne dohodnuté úrovne kvality služieb vrátane nesprávneho alebo omeškaného vyúčtovania,
- f) metóda iniciovania postupu mimosúdneho urovnania sporov,
- g) informácie týkajúce sa práv spotrebiteľa vrátane informácií o postupoch vybavovania sťažností a všetkých informácií uvedených v tomto odseku, ktoré sa jasne uvádzajú na vyúčtovaní alebo na webovom sídle podniku a zahŕňajú kontaktné údaje alebo odkaz na webové sídlo jednotného kontaktného miesta,
- h) kontaktné údaje jednotného kontaktného miesta.“.

Doterajšie odseky 3 a 4 sa označujú ako odseky 4 a 5.“.

Odôvodnenie:

Smernica o energetickej efektívnosti rozširuje síce podstatné náležitosti zmlúv o dodávke energie, ale len vo vzťahu dodávateľ a koncový odberateľ. Niet žiadneho relevantného dôvodu zaťažiť rovnakými požiadavkami aj obchodné vzťahy, ktorých účastníkom nie je koncový odberateľ.

78. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 24 – vloženie nového odseku

V § 19 sa za 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Dodávateľ, ktorý dodáva teplo koncovému odberateľovi je tiež povinný:

- a) poskytnúť dodávateľské podmienky koncovým odberateľom pred uzavretím alebo potvrdením zmluvy; ak je zmluva uzavretá cez sprostredkovateľov, táto informácia sa rovnako poskytne pred uzavretím zmluvy,
- b) koncovým odberateľom a konečným spotrebiteľom poskytnúť zhrnutie kľúčových zmluvných podmienok, vrátane cien a taríf, a to zrozumiteľným spôsobom,
- c) informuje koncového odberateľa primeraným spôsobom o návrhu zmeny zmluvy,
- d) oznámi koncovým odberateľom transparentným a zrozumiteľným spôsobom úpravy cien dodávok, dôvody úpravy, podmienky úpravy a rozsah úpravy najneskôr dva týždne pred úpravou ceny,
- e) oznámi koncovým odberateľom v domácnosti transparentným a zrozumiteľným spôsobom úpravy cien dodávok, dôvody úpravy, podmienky úpravy a rozsah úpravy najneskôr jeden mesiac pred úpravou ceny,
- f) umožní odberateľovi využiť rôzne rovnocenné platobné metódy.“.

Doterajší odsek 5 sa označuje ako odsek 6.“.

Odôvodnenie:

Smernica o energetickej efektívnosti rozširuje siete podstatné náležitostí zmlúv o dodávke energie, ale len vo vzťahu dodávateľ a koncový odberateľ. Niet žiadneho relevantného dôvodu zaťažiť rovnakými požiadavkami aj obchodné vzťahy, ktorých účastníkom nie je koncový odberateľ.

79. Zásadná pripomienka k čl. III., novelizačný bod 26

V čl. III bode 26 v § 21 ods. 1 sa slová „zmluvu na teplo alebo chlad vyrobené“ nahrádzajú slovami „zmluvu o dodávke a odbere tepla vyrobeného“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava opierajúca sa o správnu terminológiu používanú zákonom o tepelnej energetike.

80. Zásadná pripomienka k čl. III. – vloženie nových novelizačných bodov

V čl. III sa za bod 26 vkladá nový bod 27:

„27. V § 21 ods. 7 sa vypúšťajú slová „z obnoviteľných zdrojov energie“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

V návrhu zákona sa vypúšťa inštitút účinného CZT z obnoviteľných zdrojov energie (viď § 2 písm. aa) zákona). Z tohto dôvodu je potrebné upraviť aj ust. § 21 ods. 7 zákona.

81. Zásadná pripomienka k čl. III. novelizačný bod 27

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. III bod 27 znie:

„27. V § 25 ods. 2 písmeno d) znie:

„d) zabezpečiť jedenkrát za tri roky preukázanie splnenia podmienky účinného centralizovaného zásobovania teplom.“

Odôvodnenie:

V súlade so zaužívanou praxou pri overovaní hospodárnosti prevádzky navrhujeme, aby aj overovanie splnenia podmienky účinného CZT prebiehalo v trojročnej periodicite.

82. Zásadná pripomienka k čl. III. novelizačný bod 28 a 29

Novelizačné body navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechať doterajšiu úpravu, a to preukazovanie splnenia podmienky účinného centralizovaného zásobovania teplom za úhradu u Slovenskej inovačnej energetickej agentúry. Zároveň navrhujeme presunúť úpravu v navrhovanom § 25 ods. 9 do zákona o energetickej efektívnosti, nakoľko tam podľa svojho obsahu patrí.

83. Zásadná pripomienka k čl. III. novelizačný bod 32

V čl. III bode 32 v § 29 ods. 4 sa za slovo „teplom,“ vkladajú slová „pri započítaní odpadového tepla a tepla z obnoviteľných zdrojov energie vyrobeného v decentralizovaných zdrojoch tepla na vymedzenom území držiteľa povolenia“.

Odôvodnenie:

Pri účinnom CZT zohráva úlohu aj odpadové teplo a teplo z OZE vyrobené v decentralizovaných zdrojoch, ktoré sú umiestnené na vymedzenom území držiteľa povolenia. Navrhujeme preto tieto zdroje tepla zohľadniť v rámci zákonného zmocnenia pre vydanie vyhlášky ministerstva hospodárstva.

84. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 1

. Ustanovenie § 4 ods. 15 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Toto ustanovenie je neurčité a nezrozumiteľné. Nie je zrejmé, koho má takýto výrobca elektriny právo vyzvať. Nie je zrejmé čo sú to práce súvisiace s pripojením a teda ani to, čo by malo byť predmetom ponuky. Pripojenie pritom realizuje prevádzkovateľ sústavy na základe zmluvy o pripojení a po splnení obchodných a technických podmienok pripojenia. Nie je zároveň vôbec zrejmé, na čo má uvedené ustanovenie slúžiť. Obstaranie si prác súvisiacich s pripojením si totiž rieši každý žiadateľ o pripojenie sám a v režime, ktorý si zvolí alebo ktorý je povinný aplikovať podľa osobitných predpisov (napr. verejné obstarávanie, ...). Dôvodová správa k uvedenému ustanoveniu neuvádza vôbec (len opakuje znenie navrhovaného zákonného ustanovenia) a je tak nedostatočná.

85. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2 ako celok

Ustanovenie § 5 ods. 6 či už v aktuálnom znení alebo navrhovanom znení navrhujeme ako nedôvodné a nezmyselné vypustiť.

Odôvodnenie:

uvádzame v rámci ďalších pripomienok k tomuto bodu.

86. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2, v časti §5 odsek 6, písmeno a) bod 1

Ustanovenie § 5 ods. 6 písm. a) bod 1 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Súčasný ako aj navrhovaný znenie nie je ničím iným ako administratívnou šikanou prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Za pripojenie platí každý žiadateľ o pripojenie na základe zmluvy o pripojení fixnú cenu za pripojenie, ktorej výška závisí od výšky maximálnej rezervovanej kapacity dohodnutej v zmluve o pripojení a je uvedená vo zverejnenom cenníku prevádzkovateľa distribučnej sústavy a cenovom rozhodnutí ÚRSO. O jej výške sa žiadateľ o pripojenie dozvie z uzatvorenej zmluvy, resp. z verejne dostupného cenníka/cenového rozhodnutia. Pre žiadateľa o pripojenie je tak výška nákladov súvisiacich s pripojením na strane prevádzkovateľa sústavy úplne nepodstatná informácia. Nie sú to totiž jeho náklady. O svojich nákladoch pritom vedomosť má. V zmysle navrhovaného znenia má ísť o informáciu na jednej strane o odhadovaných nákladoch súvisiacich s pripojením, na druhej strane má byť takýto odhad komplexný a podrobný, čo si vzájomne vnútorne odporuje. Stále však ide len o odhad, a teda nedeľateľné číslo, ktoré v skutočnosti môže byť úplne iné.

87. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2, v časti §5 odsek 6, písmeno a) bod 2

Ustanovenie § 5 ods. 6 písm. a) bod 2 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie: Súčasný ako aj navrhovaný znenie nie je rovnako ničím iným ako administratívnou šikanou prevádzkovateľa distribučnej sústavy. To, ako rýchlo musí prevádzkovateľ distribučnej sústavy vybaviť žiadosť o pripojenie je totiž uvedené v § 4a ods. 3 tohto zákona (v prípade malého zdroja), v § 4b ods. 5 tohto zákona (v prípade lokálneho zdroja) a § 5c ods. 5 vyhlášky o pravidlách trhu (č. 207/2023 Z. z.). Žiadateľ o pripojenie teda pozná časový rámec pre vybavenie jeho žiadosti o pripojenie. Nie je tu preto žiaden dôvod, aby mu túto informáciu, dokonca vo forme harmonogramu prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytoval. Dokonca podľa navrhovaného znenia by mal byť takýto harmonogram po novom dokonca primeraný (nie je zrejmé, čo by to malo byť) a presný.

88. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2, v časti §5 odsek 6, písmeno a) bod 3

Ustanovenie § 5 ods. 6 písm. a) bod 3 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Súčasný ako aj navrhovaný znenie nie je rovnako ničím iným ako administratívnou šikanou prevádzkovateľa distribučnej sústavy. To, kedy žiadateľ splní obchodné a technické podmienky pripojenie závisí výlučne od žiadateľa o pripojenie. Vytváranie akéhosi primeraného (nie je zrejmé, čo by to malo byť) a len orientačného harmonogramu je tak úplne zbytočným úkonom.

Proces pripojenia je proces začínajúci podaním žiadosti o pripojenie a končiaci pripojením. To, ako dlho bude tento proces trvať pritom závisí najmä na žiadateľovi o pripojenie. Žiadateľ o pripojenie je povinný splniť technické podmienky pripojenia v lehote 24 mesiacov od uzatvorenia zmluvy o pripojení (viď. § 5e ods. 1 pravidiel trhu (č. 207/2023 Z. z.), resp. do uplynutia platnosti stanoviska ku kapacite v prípade malého zdroja a lokálneho zdroja.

Ak je teda:

- (i) prevádzkovateľ distribučnej sústavy povinný vybaviť žiadosť o pripojenie v lehote 30 dní, resp. 10 pracovných dní (v prípade malého zdroja) alebo 15 pracovných dní (v prípade lokálneho zdroja) - viď. § 4a ods. 3 tohto zákona (v prípade malého zdroja), viď. § 4b ods. 5 tohto zákona (v prípade lokálneho zdroja) a viď. § 5c ods. 5 vyhlášky o pravidlách trhu (č. 207/2023 Z. z.) (v ostatných prípadoch),
- (ii) žiadateľ o pripojenie je povinný prijať návrh zmluvy o pripojení v lehote 30 dní (§ 5e ods. 2 pravidiel trhu - č. 207/2023 Z. z., resp. 6 mesiacov v prípade malého zdroja - § 4a ods. 3 tohto zákona, resp. v lehote 12 mesiacov v prípade lokálneho zdroja - § 4b ods. 5 tohto zákona) a
- (iii) na splnenie technických podmienok pripojenie má žiadateľ o pripojenie vyššie uvedenú lehotu 24 mesiacov od uzatvorenia zmluvy o pripojení,

tak proces pripojenia celkom určite a legitímne presiahne 24 mesiacov.

Ak ale tento zákon stanoví, že tento proces nemôže presiahnuť 24 mesiacov, tak vnesie do procesu pripojenia rozpor a zmatok.

89. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2, v časti §5 odsek 6, písmeno b)

Ustanovenie § 5 ods. 6 písm. b) navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Nie je vôbec zrejmé, čo by mali byť tie štandardizované a zjednodušené postupy pre pripojenie. Procesy pripojenia majú prevádzkovatelia pritom štandardizované (zabezpečujú transparentné a nediskriminačné podmienky na pripojenie). Nie je zrejmé, v čom by mali byť tieto podmienky v takýchto prípadoch zjednodušené. Nie je zároveň zrejmé ani to, čo sú to tí rozptýlení výrobcovia elektriny vyrábajúci elektrinu vysoko účinnou kombinovanou výrobou. Ich legálna definícia totiž neexistuje. Uvedené ustanovenie je tak nejasné a nezrozumiteľné.

90. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2, v časti §5 odsek 6, písmeno c)

Ustanovenie § 5 ods. 6 písm. c) navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Podľa uvedeného ustanovenia by mal prevádzkovateľ distribučnej sústavy vo svojom prevádzkovom poriadku stanoviť:

- a) podmienky týkajúce sa znášania a rozdelenia nákladov na technické úpravy vrátane pripojenia do sústavy.
- b) podmienky zlepšenia prevádzky sústavy a posilnenia a rozvoja sústavy.
- c) pravidlá nediskriminačného uplatňovania predpisov sústavy nevyhnutných na pripojenie výrobcov vyrábajúcich elektrinu vysoko účinnou kombinovanou výrobou.

Uvedený budúci obsah prevádzkového poriadku je neurčitý a nezrozumiteľný. Zároveň nie je zrejmé, z akého dôvodu sa týka len výrobcov vyrábajúcich elektrinu vysoko účinnou kombinovanou výrobou.

Písm. a) - Nie je zrejmé, na aká zákonné ustanovenie toto nadväzuje.

Písm. b) - toto rieši a upravuje plán rozvoja sústavy. Nie je tak žiaden dôvod, aby to upravoval prevádzkový poriadok.

Písm. c) - Nie je zrejmé, o aké pravidlá by malo ísť.

91. Zásadná pripomienka k čl. IV, novelizačný bod 2, v časti §5 odsek 6, písmeno d)

Ustanovenie § 5 ods. 6 písm. d) navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Z uvedeného ustanovenia nie je vôbec zrejmé ako budú tieto oblasti prevádzkovateľom distribučnej sústavy identifikované, aby mohol uplatniť zníženú cenu za pripojenie. Odhliadnuc od uvedeného, nepovažujeme za vhodné

takýchto žiadateľov cenovo zvýhodňovať pred inými žiadateľmi o pripojenie, ktorý sú takto nedôvodne cenovo diskriminovaní.

Okrem toho uvádzame, že vysoká účinnosť nie je fyzikálne definovaný stav, alebo inak povedané, vysoká účinnosť nie je závislá od technológie, od techniky ako takej, ale vysoká účinnosť je výsledkom posúdenia použitého palivového mixu a dosiahnutých výsledných tepelných parametrov zariadenia - čiže výsledkom posúdenia - ktoré robí URSO - môže byť aj stav, že vysokoúčinnú výrobu v sledovanom období nedosahoval. Sú zdroje, ktorým sa nedarí kontinuálne držať vysokoúčinnú výrobu - ako sa potom posúdi režim s nižšou cenou za pripojenie? Z uvedených dôvodov navrhujeme ustanovenie § 5 ods. 6 písm. d) vypustiť.

92. Zásadná pripomienka k čl. IV – vloženie nových novelizačných bodov

Do čl. IV navrhujeme doplnenie nových ustanovení pre účel legislatívne-technického právneho ukotvenia korekcie ponúkanej ceny elektriny

1.a) V § 6 odsek 5 znie:

„(5) Úrad každoročne zmení cenu elektriny podľa odseku 3 na jeden kalendárny rok korekciou, ktorá zohľadňuje zvýšenie alebo zníženie ceny vstupných surovín, ktoré sa použili na výrobu elektriny a zvýšenie alebo zníženie ceny emisných kvót, ktoré sa použili na plnenie povinnosti podľa osobitného predpisu.15ad)“

1.b) V § 6 sa za odsek 5 vkladajú nové odseky 6 a 7, ktoré znejú:

„(6) Úrad každoročne zmení ponúknutú cenu elektriny podľa odseku 4 na jeden kalendárny rok korekciou, ktorá zohľadňuje:

- a) zvýšenie alebo zníženie ceny vstupných surovín, ktoré sa použili na výrobu elektriny, vrátane zvýšených alebo znížených dopravných nákladov bezprostredne spojených so zabezpečením dodávky vstupnej suroviny,
- b) zvýšenie alebo zníženie ceny emisných kvót, ktoré sa použili na plnenie povinnosti podľa osobitného predpisu,15ad)
- c) požadovanú účinnosť kombinovanej výroby podľa tohto zákona.

(7) Ak výrobcovi elektriny Úrad zmení ponúknutú cenu elektriny korekciou podľa odseku 6 na jeden kalendárny rok, pričom takto zmenená ponúknutá cena elektriny je nižšia ako ponúknutá cena elektriny podľa odseku 4, ponúknutá cena elektriny zmenená korekciou podľa odseku 6 sa v danom kalendárnom roku rovná hodnote ponúkanej ceny elektriny podľa odseku 4.“

Doterajšie odseky 6 až 16 sa prečísľujú ako odseky 7 až 17.

1.c) Za § 18o sa vkladá nový § 18p, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 18p

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. júla 2026

(1) Úrad zmení výrobcovi elektriny ponúknutú cenu elektriny podľa § 6 odseku 4 na rok uvedenia zariadenia kombinovanej výroby do prevádzky korekciou, ktorá zohľadní zmeny parametrov uvedených v § 6 ods. 6 tak voči hodnotám týchto parametrov určeným vo výberovom konaní.

1.d) Za § 19 odseku 2 písmeno m) znie:

„m) spôsob, postup a podmienky zmeny ceny elektriny podľa § 6 ods. 5 a ponúkanej ceny elektriny podľa § 6 ods. 6.“

Odôvodnenie:

Zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby bol prijatý v roku 2009, pričom úprava výberového konania umožňujúceho transparentnú a nediskriminačnú formu výberu zariadení z obnoviteľných zdrojov a vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla bola zavedená až na základe novely prijatej v roku 2018.

Historicky prvé úspešné výberové konanie prebehlo však až v rokoch 2025 a 2026. Vývoj na energetických trhoch medzitým pokročil a prax si vyžaduje zohľadniť túto skutočnosť aj v legislatíve, aby sa predišlo hrozbe vzniku

nedovolenej štátnej pomoci v podobe prekompenzácie výrobcov elektriny, ktorí uspeli vo výberovom konaní, rovnako tak aby sa predišlo riziku nedostatočnej kompenzácie výrobcov elektriny s právom na podporu príplatkom.

V zmysle podmienok výberového konania vyhodnoteného v marci tohto roka, 29 investorov vrátane štátnych a komunálnych podnikov má uviesť do prevádzky 65 zariadení na výrobu elektriny a tepla, a to v lehote 60 mesiacov od vyhodnotenia výberového konania. To znamená, že aj z hľadiska stability investičného a podnikateľského prostredia je vhodné zaviesť presné pravidlá aktualizácie ceny elektriny a ponúkanej ceny elektriny čo najskôr.

Doterajšia právna úprava korekcie ponúkanej ceny elektriny je nedostatočná, nakoľko nereflektuje na skutočnosť, že na rozdiel od ceny pre stanovenie doplatku (vychádza z vyhlášky ÚRSO, ktorá pracuje s objektívnymi trhovými parametrami cien komodít), ponúknutá cena je výsledkom trhovej súťaže vyhlásenej na základe výzvy Ministerstva, ktorá obsahovala o. i. aj referenčné hodnoty cien vstupných surovín a emisných povolení ako nevyhnutného predpokladu pre spravodlivú súťaž. Oddelenie korekcií cien pre stanovenie doplatku a pre stanovenie príplatku je nevyhnuté, ak má mať Úrad jasný legislatívny mandát určovať korekcie ponúknutých cien elektriny (cien na stanovenie príplatku) s tým, že sa legálnou cestou dokáže vysporiadať aj s administratívne stanovenými predpokladmi cien vstupných surovín a emisných povolení vo vyhlásenom znení aukcie.

Z uvedených dôvodov sa navrhuje zdefinovať princípy korekcie ponúkanej ceny na pravidelnej báze, a to v súlade s požiadavkami pravidiel EÚ pri poskytovaní štátnej pomoci - Usmernením Európskej komisie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky 2014/C 200/01, uplatňované na štátnu pomoc poskytovanú výberovým konaním.

Predložený návrh nezasahuje do doterajšieho zákonného ukotvenia korekcie ceny elektriny na výpočet doplatku a aplikačnej praxe pri výkone cenovej regulácie Úradom. Predložený návrh sa týka výlučne zákonného ukotvenia korekcie ceny elektriny na výpočet príplatku (tzn. „ponúkanej ceny elektriny podľa § 6 odseku 4 zákona), pričom definuje legislatívne splnomocnenie pre Úrad, aby ďalej v osobitnom predpise určil spôsob a podmienky výpočtu a uplatňovania medziročnej korekcie.

93. Zásadná pripomienka k čl. IV – vloženie nových novelizačných bodov

Navrhujeme úpravu 14a ods. 1 až ods. 3, §14cc a §14g všeobecne. Navrhujeme aby sa povinnosti podľa §14a ods. 1 písm. a) vzťahovala aj na právnického alebo fyzického osoby, ktoré v zmysle zákona č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálnych olejov uvoľňujú do daňového voľného obehu biodiesel (palivo B100, ktorý je 100% metylesterom mastných kyselín pod KN kódom 3826 00 10).

Odôvodnenie:

Súčasná právna úprava neobsahuje jasné pravidlá pre subjekty, ktoré uvoľňujú do daňového voľného obehu výlučne 100% biodiesel (palivo B100). Palivo B100 nespĺňa definíciu motorovej nafty a aplikácia ustanovení §14a ods. 2 písm. a) na palivo B100 je možná len pomocou analogického výkladu. Zapracovanie pripomienky a systematická úprava viacerých ustanovení zákona povedie k zrovnoprávni postavenia paliva B100 a HVO100, ktoré sú obe 100% udržateľnou pohonnou látkou a spĺňajú definíciu biopaliva.

94. Zásadná pripomienka k čl. V novelizačný bod 9, 10, 12, 13 a 14

V čl. V navrhujeme vypustiť body 9, 10, 12, 13 a 14.

Odôvodnenie:

Navrhujeme vypustiť novelizačné body 9, 10, 12, 13 a 14, ktorými sa zavádza cenová regulácia výroby a dodávky chladu v Slovenskej republike a regulácia štandardov kvality výroby a dodávky chladu. Na takúto zmenu nie sú dané hospodárske dôvody, keďže výroba a dodávka chladu je v súčasnosti okrajovým sektorom zahŕňajúcim zanedbateľné množstvo zákazníkov prevažne z obchodnej sféry. Téma sa prakticky vôbec nedotýka domácností (spotrebiteľov) a vzhľadom na povahu a spôsob zásobovania bytového fondu ani v dlhodobom horizonte nebude. Na trhu nepôsobia žiadni dominantní hráči, pri ktorých by existovala hrozba zneužívania dominantného postavenia alebo aspoň neférového správania, trhové prostredie je zdravo konkurenčné. Niet tak žiadneho relevantného dôvodu na zavedenie regulácie výroby a dodávky chladu.

Poukazujeme pritom aj na zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách, podľa ktorého možno regulovať zmluvné ceny iba v prípade, ak vznikne mimoriadna trhová situácia s priamym vplyvom na ceny tovarov na tuzemskom trhu ohrozujúcim cenovú stabilitu alebo dostupnosť tovarov, dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo si to vyžaduje ochrana spotrebiteľa alebo iný verejný záujem (§ 4a). Zavádzať reguláciu tak možno len v prípade, ak to odôvodňuje situácia na trhu.

Zavedenie cenovej regulácie chladu je jednoznačne arbitrárnym opatrením, ktoré nespĺňa kritéria proporcionality vyžadované pre zásah do slobodného podnikateľského prostredia (čl. 35 Ústavy SR). Predkladateľ nevysvetlil návrh na zavedenie cenovej regulácie a regulácie štandardov kvality, ani ho riadne nezdôvodnil (argumentuje legislatívno-technickou zmenou v súvislosti s rozšírením pôsobnosti úradu).

A pokiaľ malo byť dôvodom pre zavedenie regulácie chladu potreba efektívnejšej regulácie výroby a dodávky tepla, poukazujeme na to, že ÚRSO má už dnes dostatočné nástroje na zohľadnenie výnosov z neregulovanej činnosti v rámci cenotvorby. Niet preto žiadneho dôvodu na rozšírenie regulácie aj na výrobu a dodávku chladu.

95. Zásadná pripomienka k čl. V novelizačný bod 12

V čl. V, novelizačný bod 12 navrhujeme formulovať nasledovne:

„12. V § 22 ods. 1 sa na konci pripájajú tieto slová „okrem dodávky tepla odberateľom, ktorí si časť tepla na vykurovanie alebo prípravu teplej vody vyrábajú v decentralizovanom zdroji tepla,35c).“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 35c znie:

„35c) § 2 písm. v) zákona č. 657/2004 Z. z.“.

Odôvodnenie:

V súvislosti s návrhom na precizovanie výnimky z uplatňovania cenovej regulácie navrhujeme, aby sa rovnaká výnimka vzťahovala aj na uplatňovanie štandardov kvality. Prevádzka doplnkového zdroja tepla znamená prevzatie zodpovednosti za kvalitu vlastného zásobovania teplom a teplou vodou.

96. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 1

Ustanovenie § 12 ods. 2 písm. d) navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

V § 12 ods. 2 písm. a) - o) sú uvedené výnimky, kedy nie je odsvedčenie na výstavbu energetického zariadenia potrebné. Navrhované doplnenie ale znamená, že výnimka sa bude aplikovať iba na významnú modernizáciu, a teda celkom nelogicky a nezmyselne na nevýznamnú modernizáciu osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia osvedčenie potrebné bude. Taktiež je nesprávne a nezmyselné doplnenie uvedeného ustanovenia s kumulatívnou spojkou „a“, nakoľko by to znamenalo, že osvedčenie nie je potrebné iba ak ide o modernizáciu a zároveň o rozšírenie sústavy. Tento novelizačný bod ako nezmyselný navrhujeme preto vypustiť.

Zároveň je potrebné uviesť, že toto navrhované doplnenie by bolo v rozpore s § 12 ods. 2 písm. h), podľa ktorého osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia už v súčasnosti nie je potrebné na: „energetické zariadenie na prenos alebo distribúciu elektriny, ktoré predstavuje rekonštrukciu alebo modernizáciu existujúcej prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa distribučnej sústavy a ktoré bude prevádzkovať prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy,“ a teda zákon už dnes prípady modernizácie sústavy (nie len tej významnej) vylučuje z potreby získania osvedčenia.

97. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 7

Ustanovenie § 31 ods. 3 písm. ad) navrhujeme preformulovať, resp. viac sprecizovať.

Odôvodnenie:

Nie je zjavné o akého odberateľa ide, či už z hľadiska odoberaného tovaru (elektrina, plyn, ..., ako aj toho, či ide o koncového odberateľa alebo len odberateľa.

98. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 9 v časti §49 odsek 9, písmeno a)

V čl. VI v bode 9. požadujeme zmeniť navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. a) zákona č. 251/2012 Z. z. nahradením slov „pri prevádzkovaní prepravnej siete, plánovaní jej rozvoja“ slovami „pri plánovaní prepravnej siete, rozvoji prepravnej siete“ ...

Navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. a) po zapracovaní tejto pripomienky znie:

„a) uplatňovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti^{55a)} pri plánovaní prepravnej siete, rozvoji prepravnej siete a investičných rozhodnutiach, pokiaľ tým nie je negatívne dotknutý odberateľ,”

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. a) ukladá povinnosť uplatňovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti okrem iného aj pri „prevádzkovaní prepravnej siete“.

Ide o požiadavku uloženú nad rámec čl. 27 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791, v zmysle ktorého „Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav plynu a elektriny uplatňovali zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 tejto smernice pri plánovaní svojej siete, rozvoji siete a investičných rozhodnutiach.“

Navrhujeme zosúladiť znenie návrhu zákona so znením smernice (EÚ) 2023/1791, tak aby povinnosť uplatňovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti bola viazaná na plánovanie prepravnej siete, rozvoj prepravnej siete a investičné rozhodnutia. Uvedenú zmenu navrhujeme za účelom zabezpečenia konzistentnosti vnútroštátnej právnej úpravy s transponovanou smernicou (EÚ) 2023/1791, ktorá viaže uplatňovanie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti na procesy strategického a investičného charakteru (teda na plánovanie a rozvoj prepravnej siete a prijímanie investičných rozhodnutí). Rozšírenie príslušnej povinnosti aj na samotné prevádzkovanie prepravnej siete predstavuje odklon od textu a účelu smernice (EÚ) 2023/1791 a vedie k riziku nejednoznačného výkladu rozsahu povinností prevádzkovateľa prepravnej siete.

99. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 9 v časti §49 odsek 9, písmeno d)

V čl. VI v bode 9. požadujeme zmeniť navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. nahradením slov „ak je to technicky a ekonomicky možné,” slovami „ak je to technicky možné a ak ekonomická analýza nákladov a prínosov preukáže opodstatnenosť takéhoto opatrenia,” a ďalej odstránením slov „a zavádzanie inteligentných systémov“.

Navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. d) po zapracovaní tejto pripomienky:

„d) monitorovať a kvantifikovať straty plynu v prepravnej sieti a, ak je to technicky možné a ak ekonomická analýza nákladov a prínosov preukáže opodstatnenosť takéhoto opatrenia, zaviesť opatrenia na optimalizáciu a zvyšovanie efektívnosti prepravnej siete, a to s ohľadom na existujúce systémy; prijaté opatrenia podľa predchádzajúcej vety a očakávané úspory energie dosiahnuté prostredníctvom zníženia strát nahlasuje prevádzkovateľ prepravnej siete každoročne do 30. júna úradu a prevádzkovateľovi monitorovacieho systému energetickej efektívnosti,”

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. d) podmieňuje zavedenie opatrení na optimalizáciu prepravnej siete podmienkou, že je to „technicky a ekonomicky možné”. Uvedené kritérium neposkytuje dostatočnú právnu istotu a nie je merateľným kritériom pre prevádzkovateľa prepravnej siete ani pre regulátora. V praxi nie je zrejmé, akým spôsobom má prevádzkovateľ prepravnej siete preukazovať splnenie tejto podmienky.

Za účelom precizovania povinnosti prevádzkovateľa prepravnej siete navrhujeme explicitne podmieniť povinnosť zaviesť opatrenia výsledkom ekonomickej analýzy nákladov a prínosov, čo je štandardný nástroj regulácie. Ak ekonomická analýza nepotvrdzuje opodstatnenosť opatrenia, povinnosť jeho zavedenia nevzniká.

Tým sa predchádza situácii, v ktorej by bol prevádzkovateľ prepravnej siete nútený znášať náklady opatrení, ktoré nie sú ekonomicky opodstatnené.

Odkaz na „zavádzanie inteligentných systémov” v súvislosti s opatreniami na optimalizáciu a zvyšovanie energetickej efektívnosti prepravnej siete nemá opodstatnenie. Pojem „inteligentné systémy” sa v kontexte sieťovej infraštruktúry viaže predovšetkým na električné prenosové a distribučné sústavy. Zákon o energetike používa síce pojem „inteligentné meracie systémy”, ktoré sú však relevantné najmä v súvislosti s určenými kategóriami koncových odberateľov elektriny a plynu, pre ktoré je využitie inteligentných meracích systémov opodstatnené.

V tejto súvislosti však absentuje previazanosť na prepravnú sieť, pričom prirodzene tiež absentuje zákonná povinnosť prevádzkovateľa prepravnej siete inštalovať inteligentné meracie systémy.

Uvedenie odkazu na „zavádzanie inteligentných systémov“ k opatreniam na optimalizáciu a zvyšovanie efektívnosti prepravnej siete je preto neopodstatnené a v kontexte ostatných povinností prevádzkovateľa prepravnej siete nekonzistentné.

Uvedeným odkazom sa zároveň vytvára interpretačná neistota, keďže nie je zrejmé, v akom vzťahu má stáť zavádzanie inteligentných systémov k rozhodnutiu o zavedení konkrétneho opatrenia na znižovanie strát. Čl. 27 ods. 3 smernice (EÚ) 2023/1791 spomína inteligentné sústavy len v širšom kontexte zlepšovania energetickej efektívnosti pri návrhu a prevádzke infraštruktúry, nie ako podmienku viazanú na povinnosť optimalizovať straty, a to zároveň všeobecne pre premenu, prenos a distribúciu energie. Vypustenie tohto odkazu preto nie je v rozpore so smernicou (EÚ) 2023/1791 a odstraňuje z navrhovaného znenia prvok, ktorý je pre prepravnú sieť vecne neopodstatnený.

100. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 9 v časti §49 odsek 9, písmeno e)

V Čl. VI v bode 9. požadujeme odstrániť navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. e) zákona č. 251/2012 Z. z., ktoré znie „e) vyvíjať inovatívne riešenia na zlepšenie energetickej efektívnosti existujúcej prepravnej siete a pri plánovaní jej rozvoja.“.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 49 ods. 9 písm. e) ukladá prevádzkovateľovi prepravnej siete povinnosť nad rámec požiadaviek smernice (EÚ) 2023/1791.

Smernica (EÚ) 2023/1791 v čl. 27 ods. 3 neukladá povinnosť „vyvíjať inovatívne riešenia“ prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav, ale ukladá členským štátom povinnosť vytvárať také regulačné stimuly, ktoré budú prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav podnecovať k vyvíjaniu inovačných riešení na zlepšenie energetickej efektívnosti existujúcich a budúcich systémov.

Návrh predmetného ustanovenia zákona presúva povinnosť členského štátu a regulátora na regulovaný subjekt. Zároveň vypúšťa kľúčový prvok regulačných stimulov, pričom prevádzkovateľovi prepravnej siete ukladá neurčitú a ťažko vykonateľnú právnu povinnosť bez jasného obsahu, rozsahu a stanovenia kritérií pre vyhodnotenie jej splnenia.

Z uvedených dôvodov navrhujeme predmetné ustanovenie odstrániť.

101. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 11 v časti §64 odsek 14, písmeno a)

V čl. VI bod 11 navrhujeme vypustiť z § 64 ods. 14 písm. a) zákona č. 251/2012 Z. z. slová „pri prevádzkovaní distribučnej siete,“ tak, aby písm. a) znelo:

„a) uplatňovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti pri plánovaní rozvoja distribučnej siete a investičných rozhodnutiach, pokiaľ tým nie je negatívne dotknutý odberateľ,“

Odôvodnenie:

Čl. 27 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791 zaväzuje prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav plynu a elektriny uplatňovať princíp prvoradosti energetickej efektívnosti výlučne „pri plánovaní svojej siete, rozvoji siete a investičných rozhodnutiach“. Navrhované znenie § 64 ods. 14 písm. a) rozširuje túto povinnosť aj na „prevádzkovanie distribučnej siete“, čo prekračuje rámec transpozície. Navrhovaná úprava uvádza znenie písm. a) do súladu s čl. 27 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791 bez toho, aby bol dotknutý cieľ smernice.

102. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 11 v časti §64 odsek 14, písmeno d)

V Čl. VI v bode 11. požadujeme zmeniť navrhované znenie § 64 ods. 14 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. nahradením slov „a ak je to technicky a ekonomicky možné, zaviesť opatrenia na optimalizáciu a zvyšovanie efektívnosti distribučnej siete, a to s ohľadom na existujúce systémy a zavádzanie inteligentných systémov“ slovami „ak je to technicky možné a ak ekonomická analýza nákladov a prínosov preukáže opodstatnenosť takéhoto opatrenia, zaviesť opatrenia na optimalizáciu a zvyšovanie efektívnosti distribučnej siete, a to s ohľadom na existujúce systémy a zavádzanie inteligentných systémov“...

Navrhované znenie § 64 ods. 14 písm. d) po zapracovaní tejto pripomienky:

„d) monitorovať a kvantifikovať straty plynu v distribučnej sieti, ak je to technicky možné a ak ekonomická analýza nákladov a prínosov preukáže opodstatnenosť takéhoto opatrenia, zaviesť opatrenia na optimalizáciu a zvyšovanie efektívnosti distribučnej siete, a to s ohľadom na existujúce systémy a zavádzanie inteligentných systémov; prijaté opatrenia podľa predchádzajúcej vety a očakávané úspory energie dosiahnuté prostredníctvom zníženia strát nahlasuje prevádzkovateľ distribučnej siete každoročne do 30. júna úradu a prevádzkovateľovi monitorovacieho systému energetickej efektívnosti,”

Odôvodnenie:

Navrhované znenie § 64 ods. 14 písm. d) podmieňuje zavedenie opatrení na optimalizáciu distribučnej siete vágrou podmienkou „technicky a ekonomicky možné”, ktorá neposkytuje dostatočnú právnu istotu ani merateľné kritérium pre prevádzkovateľa ani pre regulátora. V praxi nie je zjavné, akým spôsobom má prevádzkovateľ distribučnej siete plynu preukazovať splnenie tejto podmienky. Navrhovaná úprava explicitne podmieňuje povinnosť zaviesť opatrenia výsledkom ekonomickej analýzy nákladov a prínosov, čo je štandardný nástroj regulácie. Ak ekonomická analýza nepotvrdzuje opodstatnenosť opatrenia, povinnosť jeho zavedenia nevzniká. Tým sa predchádza situácii, v ktorej by prevádzkovateľ distribučnej siete bol nútený znášať náklady opatrení, ktoré nie sú ekonomicky odôvodnené, čo by sa v konečnom dôsledku premietlo do regulovaných cien na ťarchu odberateľov. Čl. 27 ods. 3 smernice (EÚ) 2023/1791 podmieňuje povinnosť optimalizovať sieť slovami „technicky a finančne realizovateľné”, čo predstavuje menej prísnu podmienku. Navrhovaná explicitná požiadavka ekonomickej analýzy nákladov a prínosov je teda prísnejšia ako minimálny štandard smernice, čo je v súlade s čl. 1 ods. 2 smernice (EÚ) 2023/1791, podľa ktorého členské štáty môžu zavádzať prísnejšie opatrenia. Požiadavka na ekonomickú analýzu je konzistentná s prístupom v iných oblastiach sieťovej regulácie na Slovensku.

103. Zásadná pripomienka k čl. VI, novelizačný bod 11 v časti §64 odsek 14, písmeno d)

V Čl. VI v bode 11. požadujeme vypustiť z § 64 ods. 14 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. slová „a zavádzanie inteligentných systémov” tak, aby podmieňujúca veta znela „a to s ohľadom na existujúce systémy”.

Navrhované znenie § 64 ods. 14 písm. d) po zapracovaní oboch pripomienok (č.2 a č.3):

„d) monitorovať a kvantifikovať straty plynu v distribučnej sieti, ak je to technicky možné a ak ekonomická analýza nákladov a prínosov preukáže opodstatnenosť takéhoto opatrenia, zaviesť opatrenia na optimalizáciu a zvyšovanie efektívnosti distribučnej siete, a to s ohľadom na existujúce systémy; prijaté opatrenia podľa predchádzajúcej vety a očakávané úspory energie dosiahnuté prostredníctvom zníženia strát nahlasuje prevádzkovateľ distribučnej siete každoročne do 30. júna úradu a prevádzkovateľovi monitorovacieho systému energetickej efektívnosti,”

Odôvodnenie:

Odkaz na „zavádzanie inteligentných systémov” ako podmienku pri posudzovaní opatrení na optimalizáciu distribučnej siete plynu je pre plynárenský sektor bez praktického obsahu. Pojem „inteligentné systémy” v kontexte sieťovej infraštruktúry sa viaže predovšetkým na elektrizačné sústavy, kde inteligentné siete plnia funkcie aktívneho riadenia tokov energie, integrácie obnoviteľných zdrojov energie a odozvy na strane dopytu. V plynárenských distribučných sieťach tieto funkcie nemajú ekvivalent – tam, kde sú inteligentné systémy merania a diaľkového odpočtu relevantné, sú už súčasťou štandardnej prevádzky a ich ďalšie zavádzanie nie je viazané na opatrenia znižovania strát. Zahrnutie tohto odkazu do podmienky posudzovania opatrení vytvára interpretačnú neistotu, keďže nie je zjavné, v akom vzťahu má stať zavádzanie inteligentných systémov k rozhodnutiu o zavedení konkrétneho opatrenia na znižovanie strát. Čl. 27 ods. 3 smernice (EÚ) 2023/1791 spomína inteligentné sústavy len v širšom kontexte zlepšovania energetickej efektívnosti pri návrhu a prevádzke infraštruktúry, nie ako podmienku viazanú na povinnosť optimalizovať straty. Vypustenie tohto odkazu preto nie je v rozpore so smernicou a odstraňuje z navrhovaného znenia prvok, ktorý je pre plynárenskú distribučnú sieť vecne neopodstatnený.

104. Zásadná pripomienka k čl. VI, - vloženie nového novelizačného bodu

V Čl. VI navrhujeme vloženie nového bodu za bod 11, ktorým sa vypúšťa z § 64 ods. 15 zákona č. 251/2012 Z. z.

Nasledujúce novelizačné body v Čl. VI sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Čl. VI bod 10 návrhu zákona vypúšťa § 49 ods. 10 a bod 12 vypúšťa § 67 ods. 11 a 12 zákona č. 251/2012 Z. z. Ustanovenie § 64 ods. 15, ktoré rovnakú možnosť zakotvuje pre prevádzkovateľa distribučnej siete, návrh zákona nemení. Žiadame vypustiť § 64 ods. 15 analogicky k postupu zvolenému pre prevádzkovateľa prepravnej siete a prevádzkovateľa zásobníka.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2026/131>